

Bistriški Odmevi

glasilo Občine Ilirska Bistrica

junij 2018

št. 73

5280 izvodov

brezplačno

POSADITEV POTOMKE,
NAJSTAREJŠE TRTE NA
SVETU, NA GRADU PREM

PROSLAVA OB OBČINSKEM
PRAZNIKU

KULTURNO OBARVANA
»POLETNA MUZEJSKA NOČ«
NA GRADU PREM

Pred vami je junijska številka vašega glasila Bistriški odmevi, v kateri si boste lahko prebrali o vsem, kar se je pomembnega zgodilo v naši občini. Najodmevnejši dogodek meseca je vsekakor občinski praznik, ki ga občani in občanke Ilirske Bistrice praznujemo 4. junija. V rubriki aktualno si lahko preberete, kako je potekala proslava ob tem pomembnem dogodku in kaj so povedali letošnji prejemniki občinskih priznanj.

Župan Emil Rojc je organiziral tradicionalen sprejem za odličnjake, ki po devetih letih šolanja zapuščajo osnovnošolske klopi in se podajajo v srednje šole novim zmagam naproti.

Na gradu Prem so v počastitev Vilharjevega leta otvorili zanimivo razstavo avtorja Gorazda Vilharja z naslovom Japonska skozi čas. Vabljeni k ogledu!

Objavljamo seznam odsotnosti in nadomeščanj zdravnikov v ambulantah družinske medicine in šolskega dispanzerja ter v zobozdravstvenih ambulantah. Oglejte si tudi razpored dela v zobozdravstvu ob petkih popoldne in razpored nudenja nujne zobozdravstvene pomoči. Ali še nimate izbranega osebnega zobozdravnika? V tokratni številki boste našli seznam zobozdravnikov, ki sprejemajo nove paciente.

Za ljubitelje morja, sonca in brezskrbnega poležavanja na plaži imamo veselo novico. Občina Ilirska Bistrica tudi v tej sezoni organizira kopalni avtobus v Moščenico Drago, ki bo vozil vsak dan v tednu v juliju in avgustu. Karte so na prodaj v TIC Galeriji Doma na Vidmu po ustaljenem ceniku.

Dragi občani in drage občanke!

Dovolite mi, da vas povabim, da se udeležite koncertov, ki jih organizira TIC Ilirska Bistrica. Magično in z baklami obsijano obzidje gradu Prem bo letos idilična kulisa dvema koncertoma odličnih primorskih glasbenikov – Rudija Bučarja in Tinkare Kovač. Ali si radi ogledate dobro filmsko predstavo in imate radi romantično zvezdnato nebo? V atriju Doma na Vidmu se bo odvijal Kino pod zvezdami. Preverjeno dobra izbira!

Pred nami je poletni čas. To je čas dopustov, sprostitev in miru. Vzemite si čas zase in se posvetite drobnim malenkostim, ki vas osrečujejo. Vzemite si čas za prijatelje, ki jih niste že dolgo videli; preberite dobro knjigo; povzpnite se na Snežnik ali pa odpotujte v kraj, ki ste si ga že dolgo želeli obiskati. Naredite nekaj zase in uživajte v dobri družbi!

Tjaša Kaluža, odgovorna urednica

Vaše prispevke za avgustovsko številko pričakujemo najpozneje do 10. AVGUSTA 2018 na elektronski naslov: odmevi@ilirska-bistrica.si

Več informacij o dogodkih in uradnih objavah najdete na spletni strani Občine Ilirska Bistrica: www.ilirska-bistrica.si

OBČINSKA PROSLAVA	
Zahvale nagrajencev	3
Proslava ob občinskem prazniku	5
AKTUALNO	
Spomin na žrtve v Kilovčah še vedno živi	8
Slavnostni sprejem odličnjakov pri županu	9
Posaditev najstarejše trte na svetu na gradu Prem	10
OBČINSKI ODMEVI	
Kopalni avtobus v Moščenico Drago	11
Kontaktne podatke organov in javnih zavodov v občini Ilirska Bistrica	12
GOSPODARSTVO, KMETIJSTVO IN TURIZEM	
Med prejemniki priznanj za najboljše inovacije tudi štirje Trnovci	13
Počastitev Vilharjevega leta na gradu Prem	14
Kulturno obarvana poletna muzejska noč na gradu Prem	15
ODMEVI IZ NAŠIH KRAJEV	
Dan odprtih vrat za ljubitelje živali	16
Uspehi učencev Glasbene šole Ilirska Bistrica	18
Ruševci na državnem mnogoboju	19
SOCIALNO VARSTVO IN ZDRAVJE	
Uspešno zaključen tečaj nege bolnika	22
Zdravstveni dom Ilirska Bistrica	26
Večgeneracijski center Dom na Vidmu	30
KULTURA	
Jezikovni nasveti	35
Fotograf in planinec razstavlja	36
Poletni urnik Knjižnice Makse Samsa	37
ŠOLSTVO IN ŠPORT	
Deveti kongres mladih raziskovalcev	42
Člani KK Oldersi znova državni prvaki v več kategorijah	44
NAPOVED DOGODKOV	
Koledar dogodkov v občini Ilirska Bistrica	47
RAZVEDRILLO	
Nagradna križanka Bistriških odmevov	48

Bistriški odmevi – glasilo Občine Ilirska Bistrica

Izdajatelj: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **Odgovorna urednica:** Tjaša Kaluža | **Uredniški odbor:** Boštjan Primc, Adriana Kocjančič, Špela Barba, Maja Uljan, Stanislav Zver, Anja Zidar in Nevenka Ujčič | **Sedež uredništva:** Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **E-naslov:** odmevi@ilirska-bistrica.si | **Lektoriranje:** Tamara Rojc | **Oblikovanje in grafična postavitev:** Ida Demšar, Design Demšar d.o.o. | **Tisk:** PRESENT d.o.o., Dolenjska cesta 43, 1000 Ljubljana | **Naklada:** 5280 izvodov | **ISSN** 2536-2917 | Glasilo brezplačno prejmejo vsa gospodinjstva v Občini Ilirska Bistrica. | Uredništvo si pridružuje pravico krajšanja prispevkov in spremembe naslovov. Avtorica nepodpisanih člankov je odgovorna urednica. Prispevkov ne honoriramo. | **Fotografije:** Petar Nikolić, Jana Mikuletič, Irena Štemberger, Darja Kranjc, Mateja Maraž, Sabina s. Pugelj, Darinka Gržina, Vesna Tomc Lamut, Petra Jaksetič, Simon Špilar, Franci Dovgan, Sara Kogovšek, Matjaž Vrh, Marjan Krebelj, Petra Skok, Matej Grahor, Neta Vergan, Petra Klanšček, Helena Kalčič, Mateja Kakež, Maja Uljan, Tjaša Kaluža, Foto krožek OŠ Toneta Tomšiča Knežak, Glasbena šola Ilirska Bistrica, ŠD Freia, DSO Ilirska Bistrica, Društvo invalidov Ilirska Bistrica, KK Oldersi, Rod Snežniških Ruševcev, Gimnazija Ilirska Bistrica in Društvo diabetikov Ilirska Bistrica. | **Fotografija na naslovnici:** Mateja Maraž

PLAKETA OBČINE ILIRSKA BISTRICA ZA PODROČJE
GOSPODARSTVA ZA LETO 2018:

IPIIL, D. O. O.

Jože Frank: »To priznanje je priznanje vsem zaposlenim v družbi Ipil, d.o.o. Vsem lastnikom družbe Ipil, d.o.o., se zahvaljujem za korektno sodelovanje in pomoč pri izpeljavi zastavljenih ciljev. Ker sam počasi odhajam med upokoјence, želim novemu direktorju Marjanu Valentinčiču veliko poslovnih uspehov pri vodenju družbe.«

Marjan Valentinčič: »Hvala mojima predhodnikoma, ki sta dolga leta uspešno vodila podjetje in tlačkvala pot, po kateri stopamo danes. Verjamem, da bomo še naprej tako uspešni.« ●

PLAKETA OBČINE ILIRSKA BISTRICA ZA PODROČJE ŠPORTA
ZA LETO 2018:

EVA ČESNIK IN KLAVDIJA UJČIČ IZ ŠD FREIA

Klavdija Ujčič: »Midve z Evo bi se radi zahvalili našim staršem, ki naju vedno podpirajo, najini trenerki Kristini Prosen in županu Emilu Rojcu. Hvala!« ●

PLAKETA OBČINE ILIRSKA BISTRICA ZA PODROČJE KULTURE
ZA LETO 2018

RAJKO KRANJEC

Rajko Kranjec: »Velikokrat slišimo, da se v naši Bistrici nič ne dogaja. 80 razstav v Galeriji Doma na Vidmu daje slutiti, da temu ni tako. Samo vstati je treba s kavča in s svojo prisotnostjo dati priznanje vsem, ki se trudijo za bistriško kulturo, ki je na zavirljivem nivoju.« ●

PLAKETA OBČINE ILIRSKA BISTRICA ZA PODROČJE DRUŽBENIH
DEJAVNOSTI ZA LETO 2018:

PLANINSKA SKUPINA PODGORA

Rado Grlj: »Plaketa je sad dela celotne Planinske skupine Podgora. Hvala lepa!« ●

SPOMINSKA PLAKETA OBČINE ILIRSKA BISTRICA ZA LETO 2018:

OKREPČEVALNICA »SLADKI BAR«, DEMIRI GAJUR, S. P.

Gajur Demiri: »Občini Ilirska Bistrica se iskreno zahvaljujem za plaketo, ki je veliko priznanje za našo družinsko obrt.« ●

SPOMINSKA PLAKETA OBČINE ILIRSKA BISTRICA ZA LETO 2018:

SMUČARSKI KLUB SNEŽNIK

Maja Uljan: »V imenu SK Snežnik in v imenu vseh naših članov se iskreno zahvaljujem za to spominsko plaketo, ki je poklon vsem tistim, ki so 50 let vztrajali, in nam, ki vztrajamo naprej. Hvala Občini Ilirska Bistrica za izkazano podporo!« ●

PROSLAVA OB OBČINSKEM PRAZNIKU

Na slavnostni prireditvi ob prazniku Občine Ilirska Bistrica, ki ga občani praznujemo 4. junija, so v Veliki dvorani Doma na Vidmu na sobotni večer, 2. junija 2018, podelili občinska priznanja letošnjim nagrajencem. Spominski plaketi Občine Ilirska Bistrica sta prejela Smučarski klub Snežnik in Okrepčevalnica Sladki bar, Demiri Gajur, s.p., Plaketo Občine Ilirska Bistrica za gospodarstvo je prejela družba Ipil, d. o. o., Plaketo za družbene dejavnosti Planinska skupina Podgora, Plaketa za kulturo je šla v roke Rajka Kranjca, Plaketo za šport pa sta dobili Eva Česnik in Klavdija Ujčič iz Športnega društva Freia. Slavnostni govornik, župan Emil Rojc, je v svojem nagovoru občanom izrazil zadovoljstvo ob vidnem napredku občine.

Plakete za presežke v letošnjem letu sta podelila župan Emil Rojc in članica Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja ter občinska svetnica Sonja Čošić.

Zasnežena pobočja Snežnika so že med obema vojnama vabila smučarje v svoje zavetje, sanje smučarskih navdušencev pa so se uresničile leta 1968, ko je bil sprejet *Statut Smučarskega kluba Snežnik*. V pol stoletja obstoja je **Smučarski klub Snežnik** vzgojil številne ljubiteljske in tekmovalne smučarje, ki se redno udeležujejo smučarskih tekem v bližnji in daljni okolici. Smučarski klub Snežnik uspešno motivira mlade pri aktivnem preživljanju prostega časa in promovira tekmovalen duh ter zdrav življenjski slog.

Zgodba o družini Demiri je zgodba, ki se je na Bistriškem pisala v 2. polovici 20. stoletja, ko se je v mestu mlinov in žag pri *Orajtovih* odprla prva slaščičarna. Štiri leta pozneje se je preselila v stavbo, kjer lokal pod imenom *Sladki bar* domuje še danes. Slaščičarna je poleg slaščic ponujala le 4 vrste sladoleda, danes pa **Gajur Demiri** v svoji večji poslovalnici na Vilharjevi ulici gostu ponudi kar 24 različnih okusov te polne poslastice. Šest desetletij dolga slaščičarska tradicija se uspešno nadaljuje, saj bo vodenje družinske sladoledarne prevzel Gajurjev sin Afrim, ki predstavlja že četrto generacijo slaščičarskih mojstrov iz družine Demiri, ki je dober

glas o odličnem sladoledu ponesla daleč naokrog.

Družba IPIL, d. o. o., je bila leta 1997 ustanovljena kot invalidsko podjetje z namenom reševanja težav z zaposlovanjem velikega števila invalidov v Občini Ilirska Bistrica. Od programa za proizvodnjo manjših kovinskih izdelkov in izpušnih sistemov za potrebe vzdrževanja tovornih vozil se je uspešno preusmerila na storitveno področje – urejanje zelenic, infrastrukture, vzdrževanje objektov in opreme. Pod vodstvom direktorja Jožeta Franka so poslovali uspešno, povečevali obseg dela, zaposlovali težje zaposeljive kategorije delavcev, nudili socialno varnost zaposlenim in večali vrednost družbe.

Člani **Planinske skupine Podgora** so s prostovoljnim delom in z veliko odrekkanja zgradili planinsko kočo na Kozleku, ki so jo uradno odprli 1. maja 1994. Objektu so dozidali sedanjo kuhinjo, pod katero so umestili zbiralnik vode in lepo uredili okolico. Leta 1997 so montirali sončne celice, ki kočo oskrbujejo s potrebno električno energijo, in markirali poti do nje. Kozlek je po zaslugi **Planinske skupine Podgora** postal tradicionalno osrednje prizorišče proslave ob prazniku dela, ki vsako leto na to razgledno točko nad Kočanijo privabi veliko število obiskovalcev, željnih druženja s prijatelji in z ostalimi pohodniki.

Rajko Kranjec je veliko gradil na likovnem in kulturnem področju v Občini

Ilirska Bistrica. Je ustanovitelj *Likovnega društva Franceta Pavlovca Ilirska Bistrica*, ki mu je predsedoval dve mandatni obdobji. V mesecu novembru 2012 je prevzel vlogo organizatorja razstav in drugih prireditev v občinski Galeriji Doma na Vidmu. Kot umetniškemu vodji Galerije mu je iz nje uspelo narediti umetniški hram kulture in uresničiti obljubo, da bo program, ki je namenjen širokemu krogu obiskovalcev, potekal nepretrgoma in po zastavljenih smernicah. Glede na pozitivne kritike gostov iz celotne Slovenije bistriška Galerija uspešno odraža umetniški duh slovenskega prostora.

Eva Česnik in Klavdija Ujčič iz ŠD Freia sta svojo plesno pot začeli kot majhni deklici in že na njunem prvem tekmovanju v plesnih parih osvojili odlično 4. mesto. Njuna plesna pot se je strmo vzpenjala. Lani sta si v Zagrebu z osvojenima zlatima odličjema v pom in lyrical plesnih parih zagotovili mesto na Svetovnem prvenstvu v Rimu, od koder sta se vrnila z dvema bronastima kolajnama. V letošnjem letu sta osvojili zlato, srebrno odličje in bron. Eva in Klavdija vedno plešeta s srcem, ne glede na to kakšni so rezultati, zato bo perspektivnima

športnicama plaketa pomembna potrditev in lepa vzpodbuda za podvige, ki ju čakajo v prihodnosti.

DOBRO SODELOVANJE VODI V NAPREDEK OBČINE

»Pri delovanju vsake skupnosti in tako tudi občine je ključno, da različne politične skupine pri svojih odločitvah o razvoju pozabijo na politične in zasebne interese in se povezujejo zgolj na osnovi tistega, kar je dobro za občanke in občane. Rezultat dobrega sodelovanja večine svetnic in svetnikov z občinsko upravo je veliko število projektov, ki so trenutno v teku. Njihova skupna vrednost je več kot deset milijonov evrov,« je uvodoma povedal župan Občine Ilirska Bistrica Emil Rojc.

»Najpomembnejši projekt, ki trenutno poteka v občini, je gradnja vrtca in šole v Podgradu. Objekt bo končan v letošnjem letu, končna vrednost prve in druge faze, ki bo omogočala izvajanje pouka v novi šoli, pa znaša približno tri milijone tristo tisoč evrov,« je največjo investicijo v izobraževanju izpostavil bistriški župan.

Pot proti meji s Hrvaško bo v prihodnje varnejša. Župan Rojc je povedal: »Dela potekajo tudi v Dolenjeh, kjer skupaj z državo izvajamo projekt v vrednosti približno dva milijona evrov. Investicija obsega

izgradnjo dela vodovoda in kanalizacije ter obnovo vozišča in pločnika.«

»Po več kot pet let dolgih pogajanjih z državo za umestitev upravne enote, centra za socialno delo in zavoda za zaposlovanje v prostore Doma na Vidmu smo sklenili sporazum z državo o skupnem vlaganju v sanacijo prostorov v skupni vrednosti več kot milijon evrov. Občina bo prispevala nekaj več kot sto tisoč evrov, ostalo gre v breme države. Z zaključkom del bo Dom na Vidmu dobil končno podobo kot kulturno-administrativni center. Z vselitvijo državnih organov v Dom na Vidmu bo tukaj zaposlenih več kot 60 ljudi. V okviru ureditve prostorov pa bomo adaptirali tudi veliko dvorano, v kateri bomo povečali število sedežev in uredili ozvočenje ter snemalnico,« je težko pričakovano novo podobo upravnega in umetniškega središča občine predstavil župan Rojc.

NOVA PROMETNA UREDITEV MESTA

Mesto Ilirska Bistrica dobiva moderno podobo urejenega kraja, kjer je večja varnost vseh udeležencev v prometu prilagojena evropskim merilom. »V mestu smo skoraj v celoti zaključili dela v Vojkovem drevoredu, na krožišču pri blagovnici in na varni poti v šolo. Skupna vrednost del je približno 1,2 milijona evrov. Vsi trije projekti so za ureditev prometa velikega

pomena in kaos, ki je prej vladal okrog zdravstvenega doma in osnovne šole, je sedaj samo še bled spomin.«

Vse občane, še posebej pa prebivalce Trnovega, bo razveselila novica, da se bo gradnja nove povezovalne ceste, ki bo promet uspešno preusmerila na obvoznico, pričela ob zaključku glavne turistične sezone. »V septembru pričenjamo z izgradnjo nove povezovalne ceste med Vilharjevo cesto in Šercerjevo cesto. Za t.i. Tankovsko cesto smo z državo in Petrolom podpisali sporazum o izgradnji v višini približno 1,4 milijona evrov. Delež Občine Ilirska Bistrica pa znaša približno 300 tisoč evrov.«

SKRB ZA OKOLJE JE PRIORITETA

Na področju kanalizacije se gradi čistilna naprava v Šembijah in kanalizacija v Čeljah, sanira se tudi smetišče v Jelšah in območje bivše tovarne TOK v skupni vrednosti več kot osemsto tisoč evrov. »Področje bivše tovarne TOK bo z odstranitvijo ruševin in kontaminirane zemljine postalo elitna lokacija v mestu z zelenimi površinami Hriba svobode v zaledju in bližino prometnih povezav ter trgovskih centrov,« je prednosti nove lokacije izpostavil župan Rojc.

INDUSTRIJSKI CONI BOSTA ŽAŽIVELI

»Na področju investicij v gospodarstvo smo pridobili približno 1,4 milijona evrov evropskih sredstev za ureditev industrijskih

con v mestu in v coni Plama. Tudi v tem primeru bomo z deli pričeli jeseni. Pogosto se pojavlja trditev, da v občini ne vlagamo

dovolj naporov v pridobivanje investitorjev in s tem v odpiranje novih delovnih mest. Trenutno je v coni poleg obvoznice prodanih nekaj več kot 30 % parcel. Pred kratkim smo prodali prvo parcelo v novo nastali coni v Plami v delu, ki ga komunalno opremljamo. Poleg tega pa imajo obstoječi podjetniki v občini v pripravi gradbena dovoljena v vrednosti približno dvajset milijonov evrov, kar bo v naslednjih letih bistveno spremenilo gospodarsko sliko občine,« je obetavno sliko podjetništva v občini predstavil župan Rojc.

NOVA REŠEVALNA VOZILA

Med pomembne naloge Občine pa ne sodijo samo investicije ampak tudi skrb za varstvo in vzgojo otrok, kultura, šport in izobraževanje ter zdravstvo. »Prav zdravstvo je tisto področje, ki mu je bilo v preteklih letih posvečeno premalo pozornosti, zato je občina v preteklem letu pristopila k sofinanciranju nakupa enega reševalnega vozila, v letošnjem letu pa načrtujemo nakup še dveh reševalnih vozil,« je obnovitev voznega parka vozil za nujno medicinsko pomoč napovedal župan.

Slavnostni dogodek je obogatil pester kulturni program, v katerem so nastopili: Otroški pevski zbor Vrtca Antonina, Ženska pevka skupina Tuščak, Gašper Fabjančič, Članska skupina Pume, solistka Kaja Maljevac in dobitnici občinske plakete – plesni par Eva Česnik in Klavdija Ujčič. Prireditve je povezovala Tjaša Kaluža. ●

SPOMIN NA ŽRTVE V KILOVČAH ŠE VEDNO ŽIVI

V soboto, 2. junija, so se občani Občine Ilirska Bistrica znova poklonili spominu na žrtve v Kilovčah. Ob spomeniku je prisotne nagovoril bistrski župan Emil Rojc.

»Občani Občine Ilirska Bistrica praznujemo svoj praznik v spomin na dogodke v letu 1942, ko so fašisti izlili svoj bes nad neoboroženo prebivalstvo. Spomin na vojne grozote ne sme biti politično obarvan. Prav pa je, da se teh dogodkov spominjamo in se jih udeležujemo. Prepričan sem, da moramo biti še posebej ponosni na rekonstrukcijo Partizanske bolnice Zalesje, ki mora v prihodnosti postati osrednja točka spomina na boj slovenskega naroda v brkinskih vaseh med drugo svetovno vojno.

Želim si, da bi ta objekt v prihodnosti dopolnjevali in na ta način ohranili spomine, ki so nam jih zapustili naši starši,« je svoj nagovor sklenil župan Rojc.

Občina Ilirska Bistrica praznuje občinski praznik v spomin na žrtve boja za svobodo naših prednikov, ki so se 4. junija 1942 na območju reške doline in Brkinov spopadli z italijansko okupatorsko vojsko. Patrulja Brkinske čete je 4. junija napadla italijansko vojaško posadko v Merečah. V znak maščevanja so

fašisti še istega dne požgali 7 vasi: Kilovče, Ratečevo Brdo, Dolnjo in Gornjo Bitnjo, Mereče, Podstenje in Podstenjšek. Pogorele so 103 hiše od skupno 131. V Jerandovi ogradi pod Kilovčami so ustrelili 28 talcev, okrog 400 prebivalcev pa izselili in razporedili po raznih krajih v severni Italiji. Na te tragične dogodke tudi danes opominja napis na spomeniku padlim talcem pod Kilovčami, ki je posvečen spominu »na strašen dan, ko ste odšli od nas v temo po luč za novi čas«. Hrabrim domačinom, ki so žrtvovali svoja življenja, so se poklonili predstavniki Občine Ilirska Bistrica in ZZB Ilirska Bistrica, Karmen Ličan pa se je padlim poklonila z deklamacijo. Program je vodila Tjaša Kaluža, glasbeno noto prireditvi pa je dodal Moški pevski zbor Dragotin Kette, ki ga je vodil Ivan Šuštar. ●

VAŠ PARTNER, ZA VEČJO VARNOST NA CESTI Z NEVARNIM BLAGOM

ADR

- ▶ PREGLEDI VOZIL
- ▶ PREIZKUSI CISTERN
- ▶ USPOSABLJANJE VOZNIKOV
- ▶ VARNOSTNI SVETOVALEC PRI PREVOZU NEVARNEGA BLAGA
- ▶ KONTROLA TAHO IN OH

- ▶ TEHNIČNI PREGLEDI
- ▶ REGISTRACIJA VOZIL
- ▶ ZAVAROVANJE VOZIL
- ▶ PREPISI VOZIL
- ▶ CEMT PREGLEDI

- ▶ PREGLEDI GASILNIKOV

TIB STORITVE d.o.o., Šercerjeva 17, 6250 Ilirska Bistrica

info@tib-storitve.si www.tib-storitve.si

SLAVNOSTNI SPREJEM ODLIČNJAKOV PRI ŽUPANU

»Iz srca vam čestitam za odličen uspeh in za vse, kar ste dosegli v devetih letih šolanja. Če boste še naprej tako vztrajni in marljivi, boste tudi v življenju izredno uspešni. Želim vam veliko uspehov na vaši nadaljnji poti in lepe ter brezskrbne počitnice,« je v svojem nagovoru nadarjenim mladim zaželel župan Občine Ilirska Bistrica Emil Rojc.

Bistrica Tanje Šajina in predstavnice TIC-a Ilirska Bistrica Maje Uljan je minilo v znamenju prijetnega druženja in sladkanja ob okusni sadno-lešnikovi torti. Župan

Emil Rojc je uspešnim devetošolcem za spomin na ta edinstven dogodek v življenju podaril posebno čestitko in *Monografijo Občine Ilirska Bistrica*.

Čestitkam mladim, ki so z odliko zaključili osnovnošolski program, se pridružuje tudi uredništvo Bistriških odmevov in jim želi, da bi znali izbirati prave poti do uresničitve svojih ciljev! ●

učenci so: Aljana Rojc, Kaja Štemberger, Katka Slosar, Klemen Boštjančič, Nika Škrlj, Nika Štemberger, Martina Grbec, Nika Milavec in Marko Hrenovec (OŠ Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica); Ana Velenik, Maja Boštjančič, Špela Pangerc, Rebeka Oblak, Alja Ranzullo, Amadej Nemec in Lea Morano (OŠ Dragotina Ketteja Ilirska Bistrica), Mia Ivančič, Sara Jagodnik, Neža Stanič, Sindi Mijatović in Mihael Urh (OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad), Iza Zeljkovič (OŠ Podgora Kuteževo) in Timon Bubnič (OŠ Rudija Mahniča – Brkinca Pregarje).

Mlade, ki so svoje osnovnošolsko izobraževanje zaključili z odličnim uspehom, čaka dolgo vroče poletje brez skrbi, saj so se z nadpovprečnim uspehom z lahkoto vpisali na zelene gimnazijske in srednješolske programe.

Srečanje odličnih učencev, župana Emila Rojca, predstavnice Občine Ilirska

23 odličnih devetošolcev iz petih osnovnih šol v občini se je v Galeriji Doma na Vidmu udeležilo slavnostnega sprejema, ki ga tradicionalno pripravijo ob zaključku leta. Letošnji nadpovprečni

POSADITEV POTOMKE, NAJSTAREJŠE TRTE NA SVETU, NA GRADU PREM

»V srcu Brkinov, v protokolarnem objektu gradu Prem, bomo danes posadili cepljenko najstarejše trte na svetu, ki bo bistveno pripomogla k promociji in obogatitvi turistične ponudbe bistriške občine,« na slavnostnem sprejemu na Premu zadovoljno povedal župan Občine Ilirska Bistrica Emil Rojc.

»Zasluga, da je stara trta svoje mesto prednostno dobila tudi pri nas, gre odličnemu sodelovanju med Občino Ilirska Bistrica in mojim prijateljem ter predsednikom Sveta KGZS OE Postojna – Tonjom Janežičem,« je poudaril župan Emil Rojc.

Tonjo Janežič se je namreč pri direktorju KGZ Maribor osebno zavzel za pridobitev sadike žlahtne trte, ki domuje na mariborskem Lentu. Svojo prošnjo je temeljito utemeljil: »Pred mnogimi leti je v naših krajih rasla vinska trta, o kateri pričajo starejši zapisi v zemljiški knjigi, ki omenjajo »nugrade in brajdice«. Ilirska Bistrica je ohranjala tesno vez z vinom in

vinarstvom, saj je bivša tovarna TOK vrsto let razvijala proizvodnjo naravnih kislin, ki so se uporabljale tudi pri obdelavi vina. O dolgoletni prisotnosti vinske trte v naših krajih pa priča tudi Dokažilo o starosti vinske trte iz Podtabora pri Šembijah, ki ji je Gozdarski inštitut Slovenije dokazal

210 let starosti; domačini pa ocenjujejo, da šteje več kot 350 let.«

Trto so s skupnimi močmi posadili gospodar trte župan Emil Rojc, mariborski mestni viničar Stanislav Kocutar in skrbnik potomke najstarejše trte na svetu ter kmetijski tehnik Anton Šircelj. Po uspešni posaditvi Stare trte, sorte modra kavčina, v grajskem dvorišču je mariborski mestni viničar Stanislav Kocutar vsem zbranim zaželel uspešno vzgojo avtohtone slovenske vinske trte z nepretrgano kontinuiteto, ki je bila leta 2004 vpisana v Guinnessovo knjigo rekordov kot najstarejša trta na svetu.

Slavnostni sprejem je spremljal bogat kulturni program, ki so ga soustvarili: tretješolec Tijan Penko s harmoniko, Otroška folklorna skupina Tuščak iz OŠ Toneta Tomšiča Knežak in članice Ženskega pevskega zbora Prem. Za degustacijo žlahtne kapljice rujnega so poskrbele primorske vinske kleti Vinakoper, Bordon in Štoka. ●

RAZPIS ZA SUBVENCIO OBRETNOSTNE MERE ZA LETO 2018

RRA Zeleni kras, d.o.o., v sodelovanju z občinami primorsko-notranjske regije objavlja javni razpis za Subvencijo obrestne mere za podjetniške kredite za leto 2018 na območju primorsko-notranjske regije. Namen razpisa je preprečiti finančno izključenost pri financiranju in omogočiti dostop do finančnih virov predvsem mikro in malim podjetjem, samostojnim podjetnikom in fizičnim osebam z registrirano dopolnilno dejav-

nostjo po zakonu o gospodarskih družbah ter socialnim podjetjem, ki so registrirana v skladu z veljavnim Zakonom o socialnem podjetništvu.

Skupna višina odobrenih sredstev za posamezen kredit **ne sme znašati manj kot 100 EUR in ne več kot 1600 EUR oz. 75 % vseh plačanih obresti za posamezno vlogo**. Vsak upravičenec lahko odda največ 3 vloge. Upravičeni stroški

do sofinanciranja po razpisu so nastale in plačane obresti od **1. 10. 2017 do 30. 9. 2018**. Na razpisu lahko kandidirajo upravičenci iz: **Občine Bloke, Občine Cerknica, Občine Ilirska Bistrica, Občine Loška dolina, Občine Pivka in Občine Postojna**.

Rok za oddajo vloge je **19. 10. 2018**.

Povabilo, vloga in priloge so objavljene na spletni strani <http://www.rra-zk.si> in na spletni strani Občine Ilirska Bistrica.

Dodatne informacije dobite na:

- elektronskem naslovu: ziva@rra-zk.si,
- telefonski številki: **05 721 22 40** (Živa Ložar),
- sedežu **RRA Zeleni kras, d.o.o., Prečna ulica 1, 6257 Pivka.** ●

OBČINA ILIRSKA BISTRICA JE NA SVOJI SPLETNI STRANI IN V URADNEM LISTU RS ŠT. 43/2018 OBJAVILA:

- Javni razpis za sofinanciranje delovanja turističnih društev v Občini Ilirska Bistrica v letu 2018,
- Javni razpis za sofinanciranje organizacije in izvedbe prireditve »GHD Ilirska Bistrica 2018« v Občini Ilirska Bistrica,
- Javni razpis za sofinanciranje organizacije in izvedbe prireditve »MALA JUŽNA 2018« v Občini Ilirska Bistrica,

- Javni razpis za dodelitev sredstev državne pomoči za ohranjanje in spodbujanje razvoja kmetijstva in podeželja v Občini Ilirska Bistrica v letu 2018,
- Javni razpis za spodbujanje investicij v izgradnjo proizvodnih in obrtnih objektov ter objektov za izvajanje turistične ali razvojno-raziskovalne dejavnosti na območju Občine Ilirska Bistrica v letu 2018.

Razpisna dokumentacija je na voljo na spletni strani Občine Ilirska Bistrica: <https://www.ilirska-bistrica.si>. ●

KOPALNI AVTOBUS V MOŠČENIČKO DRAGO

Občina Ilirska Bistrica občane obvešča, da začne z 2. julijem voziti kopalni avtobus v Moščeničko Drago. Avtobus bo iz avtobusnega postajališča pri Domu na Vidmu odpeljal vsak delovni dan ob 8.00, iz Moščeničke Drage pa se bo vračal ob 17.30. Vozovnice lahko kupite v prostorih TIC-a v Galeriji Doma na Vidmu eno uro pred odhodom.

Cene vozovnic (z DDV-jem), ki jih subvencionira Občina Ilirska Bistrica, so sledeče:

- otroci do 10 let: 0 EUR (brezplačno) enosmerna; 0 EUR (brezplačno) povratna,
- otroci nad 10 let do vključno 16 let ter dijaki in študenti do 27. leta starosti: 4,00 EUR enosmerna; 6,00 EUR povratna,
- upokoјenci: 4,00 EUR enosmerna; 6,00 EUR povratna,
- osebe, ki se ne uvrščajo v prejšnje kategorije: 6,00 EUR enosmerna; 10,00 EUR povratna.

Minimalno število potnikov za jutranji odhod počitniškega avtobusa je 10 potnikov. Maksimalno število potnikov za jutranji odhod ni opredeljeno. ●

PODATKI ORGANOV UE

KONTAKTNI PODATKI ORGANOV IN JAVNIH ZAVODOV V OBČINI ILIRSKA BISTRICA

Občina Ilirska Bistrica Bazoviška cesta 14 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 11. ure		od 8. ure do 11. ure in od 12. ure do 16.30		od 8. ure do 11. ure		
Upravna enota Ilirska Bistrica Bazoviška cesta 14 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 7.30 do 12. ure in od 13. ure do 17.30		od 8. ure do 13. ure		
Geodetska uprava RS Območna geodetska uprava Koper, Pisarna Ilirska Bistrica Gregorčičeva cesta 2 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 17.30		od 8. ure do 13. ure		
Finančna uprava RS, Finančni urad Postojna, Sektor za davke, Pisarna Ilirska Bistrica Gregorčičeva cesta 2 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure		od 7. ure do 12. ure in od 13. ure do 17. ure				
CSD Ilirska Bistrica Bazoviška cesta 32 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure		od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 17. ure		od 8. ure do 13. ure		
Zavod za zaposlovanje, Območna služba Koper, Urad za delo Ilirska Bistrica Bazoviška cesta 25 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 17. ure		od 8. ure do 13. ure		
Zavod za zdravstveno zavarovanje, Območna enota Koper, Izpostava Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 25 A 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 17. ure		od 8. ure do 13. ure		

MED PREJEMNIKI PRIZNANJ ZA NAJBOLJŠE INOVACIJE TUDI ŠTIRJE TRNOVCI

Če je kreativnost razmišljanje o novih stvareh, inovativnost pomeni, da nove stvari tudi narediš, za kar pa je potrebno veliko ur dodatnega dela, ko svoj izum izpopolnjuješ, razvijaš in mu daješ uporabno vrednost.

Na regijski Dan inovativnosti, ki je potekal 13. junija, je GZS – območna izpostava Postojna – podelila priznanja in pohvale za 11 inovacij 29-ih najboljših inovatorjev primorsko-notranjske regije. V družbi najuspešnejših inovatorjev, kjer so prevladovali predstavniki gospodarskih družb regije Zelenega krasa, so inovacije predstavili tudi štirje samostojni inovatorji občine Ilirska Bistrica.

Gospodarska zbornica Slovenije z razpisi in podelitvami nagrad spodbuja razvoj inovativnosti, saj ta prinaša rast, razvoj in napredek na vseh področjih. Inovatorjem, ki so sodelovali na 16. Razpisu najboljših inovacij zbornice, je nagrade podelil Mitja Gorenšek, izvršni direktor GZS.

Častitljivo bronasto priznanje je prejela vzgojiteljica **Erika Iskra Tomažič**, ki je za potrebe učinkovitejšega razvoja govora predšolskih otrok v vrtcu Jožefe Maslo v Ilirski Bistrici, razvila di-

daktni pripomoček KROKOSKOK. »Didaktični pripomoček omogoča učenje skozi igro. Namenjen je razvoju jezikovnih sposobnosti in motorike za razvoj govora (vaje za ustnice, vaje za jezik, vaje za mehko nebo in vaje za izpih), urjenju spomina in logičnemu sklepanju. Ker igra poteka po večji podlagi, otroci tako razvijajo tudi orientacijo v prostoru in gibalne spretnosti. Ob reševanju izzivov na poti po narisanim krokodilu pa uri tudi socialne in komunikacijske veščine. Pripomoček je bil ugodno sprejet tudi med logopedi, ki priznavajo številne koristi, ki jih prinaša ta pripomoček,« je inovacijo, namenjeno predšolskim otrokom, predstavila Erika Iskra Tomažič.

Tudi inovatorki **Nataša Frank Barbiš** in **Barbara Frank** sta v letošnjem letu prejeli posebno priznanje za inovativnost didaktičnega materiala za namen vzgoje in izobraževanja, in sicer tokrat z naslovom MIŠEK BAMI. Gre za njuno

tretje sodelovanje na tečaju inovativnosti v okviru GSZ, s katerim k dvema brnastima priznanjema dodajata še tretji uspeh. »Mišek Bami je sestavljen iz avtorske pravljice in obleke, ki jo vzgojiteljica obleče ter predstavlja ilustracijo in sceno hkrati. Skupaj s prstnimi lutkami in drugimi pripomočki je to odlična pomoč za učenje matematičnih pojmov in barv ter omogoča osvajanje teh znanj na zabaven način. Povezuje tudi druga področja, kot so jezikovno področje in področje narave in družbe,« sta po zaključeni podelitvi priznanja inovacijo predstavili inovator-ki, ki sta igro preizkusili v postojnskem vrtcu.

Meje je mogoče premikati, če izstopiš iz vsakdanje poti in varne rutine ter razmišljaš tudi o drugačnih rešitvah tako na področju izdelkov, procesov ali storitev. Velik zgled na področju inovativnosti je že več let tudi gospod **Vilko Škrab**, ki je tokrat prejel zahvalo za inovativnost SAMOKOLNICE Z ELEKTRIČNIM POGONOM NA SONČNO ENERGIJO. »O prodaji inovacije še nisem razmišljal. Trenutno izum koristim sam za vožnjo materiala v klanec ob hiši,« je inovacijo predstavil večkratni nagrajenec zanimivih izumov, ki jih rad predstavi na vsakoletnih ocenjevanjih inovacij v domači regiji.

Na osrednjem dogodku tretjega regijskega Dne inovativnosti, ki je bil v Kulturnem domu v Pivki, so strokovnjaki iz podjetniškega okolja predstavili tudi trende in prakso pri spodbujanju inoviranja v podjetju, udeleženci pa so spoznali tudi ponudbo na novo nastale regijske točke SPOT Svetovanje.

Mnogokrat se vsak med nami predrami z zanimivo idejo, ki bi lahko bila rešitev za določeno težavo, a se ustavimo z izgovorom, da nimamo sredstev, časa, morda izkušenj in znanja, da bi ideje že takoj uresničili, zato razmišljanja o novih rešitvah nesamozavestno potiskamo v »košaro sanj« vse življenje.

Vsem prejemnikom priznanj iskreno čestitamo za dobre ideje, bogato znanje, pa tudi za pogum in vztrajnost, s čimer dajejo zgled mladim, upokojenim in zaposlenim različnih poklicev! ●

Petra Skok

POČASTITEV VILHARJEVEGA LETA NA GRADU PREM

V petek, 1. junija, smo na gradu Prem preživel prijeten grajski večer. V počastitev Vilharjevega leta smo na gradu odprli razstavo fotografij z naslovom *Japonska popotovanja skozi čas*, avtorja Gorazda Vilharja. Kulturno bogata razstava bo grajske zidove krasila do 31. oktobra 2018.

Druženje smo pričeli z otroško gledališko predstavo *Miroslav Vilhar danes in nekoč*, v kateri nastopajo učenci 5. razreda Osnovne šole Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica pod mentorstvom Damjane Benigar Kaluža. Scenarij je nastal v okviru praznovanja 200. obletnice rojstva Miroslava Vilharja. Zgodba izhaja iz realnega otroškega sveta, ki ga živi vsak slovenski šolar, in iz preteklosti, ki je včasih za otroške glave nerazumljiva, je pa nujna za razumevanje sedanjosti. V zgodbi, ki smo jo videli na Premu, se prepletajo dogodki iz življenja sodobnega otroka, ki ga bremenijo šolske obveznosti, zaposleni starši pa mu nimajo časa pomagati. Otroci rešitev in pomoč najde v sodobni tehnologiji. Skozi zgodbo smo se gledalci seznanili s podatki iz življenja Miroslava Vilharja, s pomenom njegovega dela in prisluhnili nekaterim njegovim pesmim ter skozi igro spoznali njegove otroke in domačega učitelja gospoda Levstika.

Učenci so se prvič predstavili na OŠ Antona Žnideršiča, nato pa na območnem srečanju otroških gledaliških skupin v Ilirski Bistrici in se uvrstili na regijsko srečanje, ki je potekalo v Postojni. V tednu ljubiteljske kulture pa so se odzvali na povabilo KUD Planina in predstavo odigrali v rojstnem kraju Miroslava Vilharja.

Otroški gledališki predstavi je sledilo odprto gostujoče razstave Gorazda Vilharja z naslovom *Japonska popotovanja skozi čas*. Razstava zajema 33 fotografij in se razprostira v dveh prostorih. V grajski orožarni so razstavljene fotografije, ki se navezujejo na grajsko tematiko in so tesno povezane s podobami, ki jih najdemo tudi v slovenskih gradovih. Drugi razstavni prostor pa je namenjen predvsem predstavitvi kulturne dediščine Japonske in podobam narave, ki nam je povsem blizu.

Gorazd Vilhar je umetnostni zgodovinar in fotograf, rojen na Jesenicah. Že v času študija je bil član *Foto kluba ŠOLT*. Redno razstavlja že od leta 1981. Član *Društva slovenskih oblikovalcev* pa je postal leta 1983. Leta 1985 ga je pot popeljala na Japonsko, kjer s svojo soprogo razstavlja in objavlja fotoreportaže o Japonski in azijski kulturi. Leta 2008 je Gorazd Vilhar postal član *JPS – Japonskega združenja profesionalnih fotografov*.

Vljudno vabljeni na grad Prem na ogled barvitih fotografij Japonske vse do 31. oktobra! ●

Mateja Kakež,
Pokrajinski muzej Koper, enota Ilirska Bistrica

MERKANTIL

Knežak 3, 6253 KNEŽAK

Kakovost s tradicijo

tel: 05/ 7880-512 mob.: 041/338-718

www.merkantil.si

GEODETSKE STORITVE

- vpis stavbe v kataster stavb
- zakoličba
- geodetski načrti
- ureditev mej
- parcelacije
- izravnava mej parcele
- svetovanje
- pomoč in posredovanje pri prepisu zemljišč

z Vami od začetka gradnje do vselitve...

KULTURNO OBARVANA »POLETNA MUZEJSKA NOČ« NA GRADU PREM

Tretja sobota v mesecu juniju je že tradicionalno rezervirana za Poletno muzejsko noč – skupno akcijo slovenskih muzejev, galerij in drugih kulturnih institucij, ki na ta dan široko odprejo svoja vrata in obiskovalce privabijo z brezplačnimi prireditvami in ogledi. Tudi letos so za obiskovalce gradu Prem pripravili pester kulturni program.

Letošnjo poletno sezono na gradu Prem je otvoril odličen koncert mladih virtuozov godalnega komornega orkestra *Camerata Laibach*. Ansambel, ki igra brez dirigenta, sestavljajo dijaki in študenti glasbe, ki muzicirajo pod umetniškim vodstvom prof. Aleksandre Čano Muharemović. Članica ansambla je nadarjena domača violinistka Tjaša Klanac, ki v skupini igra prvo violino skupaj s koncertnim mojstrom Nikolo Pajanovičem, Jeleno Krmpot in Lano Savič. Godalni

komorni orkester *Camerata Laibach*, ki ga sestavljajo še druge violine, viole in violončela, je v uro in pol trajajočem koncertu postregel z izbranim repertoarjem, ki je navdušil zbrano občinstvo.

Po popoldnevu klasične glasbe je sledil literarni večer s predstavitvijo pesniške zbirke Marice Valenčič Kaluža, ki je svojo mladost preživela na Premu. TIC Ilirska Bistrica je prisluhnil avtoričini veliki želji in v konferenčni dvorani gradu Prem gostil domačo pesnico, ki je po treh desetletjih ustvarjanja izdala svojo prvo pesniško zbirko s pomenljivim naslovom *Moji stihi: Kar oči ne vidijo, srce ne želi*. Zlata nit pesmi je ljubezen do domačih in do rodne grude; v zbirki pa najdemo tudi ljubezensko tematiko in hudomušne zapise. Sodeč po odzivu občinstva, ki je Marico Valenčič Kaluža nagradilo z bučnim aplavzom, so mu bili verzi, ki so jih prebrale Maričine gostje: Katja, Metka, Lana in Zarja, vseč, saj so čestitke ob uspešni predstavitvi

kar deževale. Avtorica pa je ob zaključku prišepnila, da že pripravlja pesmi za novo zbirko, ki jo namerava izdati v prihodnosti.

Poletna muzejska noč se je zaključila s tradicionalnim vodenim ogledom gradu in muzejske zbirke; obiskovalci pa so si imeli priložnost ogledati aktualno razstavo fotografij avtorja Gorazda Vilharja z naslovom *Japonska popotovanja skozi čas*. ●

DAN ODPRTIH VRAT ZA LJUBITELJE ŽIVALI

Veterinarji iz Veterinarske ambulante Vetris so pripravili dan odprtih vrat, na katerem so mladim obiskovalcem predstavili, kako pravilno skrbimo za naše ljubljence.

lastniki psov pa so predstavili različne pasme psov – od šetlandskega ovčarja in zlatega prinašalca do predstavnika pasme border collie.

Na dnevu odprtih vrat sta blagodejni učinek živali na človeško razpoloženje in počutje izpostavili terapevtski

društvi Tačke pomagačke in Ambasadorji nasmeha. Promocijske vzorčke suhe hrane so dobili vsi obiskovalci, ki jih je podrobneje zanimala ponudba hrane za domače ljubljence; prijazni veterinarji pa so gostom ponosno razkazali tudi prostorne in svetle prostore, v katerih že pol leta skrbijo za dobrobit malih in velikih živali v občini.

»Dan odprtih vrat je bil posebno doživetje za najmlajše in tudi od staršev smo dobili pozitivne odzive v želji, da takšno druženje čim prej ponovimo,« je uspešno izpeljano srečanje zadovoljno ocenila Jana Mršnik in dodala: »Zahvaljujemo se vsem našim prijateljem, ki so si vzeli čas, da so prišli predstaviti svoje živali. Hvala tudi vsem obiskovalcem, ki so prišli in s tem potrdili, da smo na pravi poti.«

»S pomočjo svoje psičke Kare – pasme hovawart – sem otrokom pokazala, kako se pravilno skrbi za živali in kako se jih neguje. Najmlajši so izvedeli, da moramo imeti radi živali in zanje še posebej dobro skrbeti, ko ostarijo. Otroci so z zanimanjem prisluhnili bitju srca, imeli veliko vprašanj o negi in obnašanju domačih kosmatincev, izvedeli pa so tudi, kako se jim pravilno izmeri temperatura,« je prvo tovrstno srečanje ambulante predstavila veterinarica Jana Mršnik, ki je mnenja, da moramo najmlajše že od malih nog učiti, kako ravnati z živalmi: »Žal otroci dostikrat mislijo, da je žival njihova igračka in prav je, da jih pri tej starosti naučimo sočustvovati z vsemi živimi bitji. Včasih je bila empatija samoumevna, v času potrošništva pa se moramo našim otrokom posvetiti in jih naučiti pravih vrednot.«

Otroci so lahko občudovali mini koze, ki jih je pripeljal Frane Boštjančič, kmetijski krožek s Tamaro Urbančič pa se je predstavil z gosmi in kunci. Vsi, ki so se vajeni zavihteti v sedlo, so svoje veščine jezenja lahko preizkusili na ujahnem osličku Gregorja Slavca in na poniju strokovnjakinje za konje Lorenze Cingerle. Društvo za varstvo in vzgojo ptic Snežnik Ilirska Bistrica je na ogled postavilo tri kanarčke, ki so s svojo lepoto

že osvojili marsikatero sodniško oko. Marljivi člani Čebelarskega društva Anton Žnideršič so s seboj imeli trote, ki se jih je dalo pobožati. Na svoji stojnici so pripravili pokušino meda in propolisa. Rihard Baša, ki je lastnik bernske planšarske ovčarke, je poskrbel za okusne zalogaje, ki so uspešno potešili lakoto. Zbrani družini so se popoldan pridružili Pavel Jagodnik s Kmetije Lačman z mesnimi dobrotami in Goran Kinkela s Kmetije Štifanovi s predstavitev eksootične perutnine; otroci pa so se lahko družili tudi z morskimi prašički. Dogaňanje je prostovoljno poslikala fotografinja Mateja Maraž, ki ji je lahko vsak lastnik s svojim ljubljencem samostojno poziral za spomin.

V ordinaciji je kraljeval sedemmesečni tigrasti maček pasme maine coon,

BISTRIŠKI KOSMATINCI USPEŠNO OPRAVILI IZPIT

Člani Kinološkega društva Ilirska Bistrica so se udeležili državnega tekmovanja Relly obedience I (RO I). 3. državnega tekmovanja, ki ga je zadnje majsko nedeljo organiziralo KD Kamnik, se je udeležilo pet članov; 4. državnega tekmovanja, ki je bilo zadnje pred vročim poletjem, pa še dva člana. To je potekalo v idiličnem okolju pod Stegovniškim slapom v organizaciji Kinološkega društva Storžič.

Rally obedience je kinološka športna disciplina, ki jo v naši državi organizirajo že 10 let. Pes se z vodnikom (ob časovni omejitvi treh minut) sprehodi med oznakami, pri katerih mora izvesti zahtevano vajo (sedi, prostor, stoj, ostajanje na mestu, vodenje na daljavo, gibanje v različnih smereh in hitrostih, hoja okoli stožcev ter gibanje čez ovire, mize in skozi tunel). Tekmovanje je zasnovano kot oblika zabavne poslušnosti, ki spodbuja pristen odnos med vodnikom in psom, saj se pri učenju uporablja le pozitivna motivacija. Sodniki merijo čas in ocenjujejo natančnost izvedbe vaj.

Delo na progi je bilo obakrat zelo zahtevno, saj jo je sonce doobra segrelo, istočasno pa se je pripravljalo k nevihti. Da ne omenjamo omamnih dišav iz roštilja, kjer so domačini pripravljali malico!

Pravzaprav jih je v naši ekipi več. Tomaž je tekmoval s svojim kosmatincem Titijem, Tjaša z Maksom, Pavel z Lukiyem, Naja z Donom, Nataša z Gajo in Marko z Megi. Vsi imajo zdaj opravljen izpit RO I. Dosegli so odlične rezultate oz. uvrstitve in društvu prinesli veliko točk v skupni letošnji seštevek ter navdušili spremljevalno navijaško ekipo. ●

Irena Štembergar

GASILSKA ORIENTACIJA V KOČANJI

V soboto, 2. junija, se je pod okriljem GZ Ilirska Bistrica odvijalo že 10. Regijsko tekmovanje v gasilski orientaciji. Tokrat se je GZ Ilirska Bistrica odločila, da organizira tekmovanje na prostoru PGD Podgora-Podgraje, kjer je 12. maja potekalo tudi občinsko tekmovanje v gasilski orientaciji. V Kočanji, kot pravijo dolini štirih vasi, se je pomerilo kar 49 trojk iz obalno-kraške regije, ki so nastopili v kategorijah pionirjev, pionirk, mladincev, mladink, pripravnikov in pripravnic.

Kljub lepemu a zelo vročemu vremenu so otroci pokazali ogromno znanja, predvsem pa fizične pripravljenosti, saj so progo premagovali v rekordno hitrih

časih. Po starostnih kategorijah so se podali na progo dolžine dveh in treh kilometrov, najstarejši pa so se preizkusili na progi dolžine petih kilometrov. Po-

leg fizične pripravljenosti so morali na kontrolnih točkah pokazati tudi veliko gasilskega znanja.

Iz GZ Ilirska Bistrica se je regijskega tekmovanja udeležilo 11 trojk. Vstopnico za državno tekmovanje v orientaciji, ki bo potekalo v septembru, sta si med pionirji prislužili ekipi Šmihel-Landol 1 in Podgrad 1, med pionirkami ekipi Nova vas nad Dragonjo 2 in Sečovlje 2, med mladinci Šmihel-Landol 3 in Studeno, med mladinkami ekipi Podgrad 2 in Planina 2, med pripravniki ekipi Palčje 1 in Planina 4 in med pripravnicami ekipi Planina 5 in Podgora-Podgraje 3.

Ob tej priložnosti organizatorji čestitajo vsem nastopajočim in jim želijo veliko uspehov na državnem tekmovanju ter se zahvaljujejo vsem prostovoljcem za opravljeno delo, sodnikom za korektno sojenje, vaščanom za strpnost in navijanje ter vsem mentorjem, ki se trudijo in prenašajo svoje znanje na naše najmlajše. ●

Petra Jaksetič

USPEHI UČENCEV GLASBENE ŠOLE ILIRSKA BISTRICA

Glasbena šola Ilirska Bistrica zaključuje zelo uspešno šolsko leto, polno kvalitetnih glasbenih dogodkov, med katerimi še posebej izstopajo mnoge nagrade učencev na regijskih, državnih in mednarodnih tekmovanjih.

Priprave na glasbena tekmovanja zahtevajo od učencev veliko dodatnega dela in vaj, od učiteljev pa skrbno načrtovanje izbire programa in procesa izdelovanja snovi od začetka do izvedbe na tekmovanju.

Letošnji nagrajenci tekmovanj so učenka orgel Lara Ivančič iz razreda učitelja Martina Lenarčiča, ki je prejela bronasto priznanje na državnem tekmovanju mladih slovenskih glasbenikov Temsig v Ljubljani in srebrno priznanje na mednarodnem tekmovanju Svirel v Novi Gorici. Številne nagrade so prejeli učenci diatonične harmonike iz razreda učitelja Zorana Lupinca – Leon Batagelj srebrno priznanje na mednarodnem tekmovanju Svirel in zlato priznanje na mednarodnem tekmovanju v Murski Soboti. Priznanja na državnem tekmovanju za pokal Cirila Demiana in na mednarodnem tekmovanju Pannoniaaccordion v Murski Soboti pa so prejeli naslednji

učenci: Martin Rojc – dve zlati priznanji, Kristjan Jenko – dve zlati priznanji in 1. mesto v svoji kategoriji ter Gašper Fabjančič srebrno in zlato priznanje. Absolutna zmagovalca v svoji kategoriji in prejemnika zlatega priznanja na tekmovanjih v italijanski Gorici in Murski Soboti sta bila učenca Martin Rojc in Jernej Smrdel, ki sta sodelovala v *Duu diatonična harmonika in klavir* iz razredov učiteljev Zorana Lupinca in Vjekoslave Miculinić.

Najmlajša tekmovalka, učenka klavirja Marinka Lenarčič iz razreda učiteljice Nine Volk, je v kategoriji začetniki na regijskem tekmovanju pianistov v Sežani prejela zlato priznanje in uvrstitev med najboljše tri v svoji kategoriji. V Pordenonu v Italiji sta učenca kitare na mednarodnem tekmovanju Diapason d'oro, Jan Valenčič in Polona Zadnik iz razreda učitelja Vlatka Bocevskega, dosegla zlati priznanji, Jan pa še absolutno prvo

mesto v svoji kategoriji. Med nagrajenci mednarodnega koroškega klavirskega tekmovanja so bili učenci: Nika Dekleva iz razreda učitelja Paola Biancuzzia (bronasto priznanje), učenka Sara Šircelj iz razreda Vjekoslave Miculinić (bronasto priznanje) in učenki Angelika Celin ter Kaja Štemberger iz razreda Marka Kanalca, ki sta prejeli srebrno priznanje.

Na tekmovanju Zlata grla v Gorici pa je tekmoval tudi mladinski zbor Glasbene šole Ilirska Bistrica, združen z mladinskim zborom Osnovne šole Antona Žnidaršiča, pod vodstvom učiteljice Elene Sedmak in prejel srebrno priznanje.

Vsem tekmovalcem in njihovim učiteljem za nagrade čestitamo in jim želimo še veliko uspehov v prihodnje! ●

Glasbena šola Ilirska Bistrica

NATEČAJ MOJA IDEJA – NOVA IGRAČA

Vrtec Postojna je petič zapored organiziral natečaj »Moja ideja – nova igrača«. Natečaj spodbuja kreativnost, inovativnost in ustvarjalnost vzgojiteljic in vzgojiteljev iz slovenskih vrtcev.

Sodelovalo je 29 strokovnih delavcev iz petnajstih vrtcev, ki so v ocenjevanje poslali 24 didaktičnih igrač. Med njimi sta bili tudi dve didaktični igrači iz Vrtca Jožefe Maslo Ilirska Bistrica.

V Kulturnem domu Postojna je 24. maja potekala zaključna prireditev z bogatim programom. Strokovna komisija je razglasila tri najboljše didaktične igrače, med katerimi sta bili dve iz našega vrtca. Tretje mesto je prejela igrača NAGAJIVI

KORENČKI, avtorice Jane Mikuletič, drugo mesto pa igrača SADNI VLAK, avtorice Andreje Štemberger Turković.

Z igračama otroci stopajo na nove poti učenja in igre v predšolskem obdobju. Drznost, pogum, inovativnost in izvirnost pa avtoricama prinašajo osebno rast in spodbudo za nadaljnje delo. ●

Zaposleni v Vrtcu Jožefe Maslo Ilirska Bistrica

BISTRIŠKI ODMEVI – JUNIJ 2018

RUŠEVCI NA DRŽAVNEM MNOGOBOJU

V mesecu maju je v Sežani potekal taborniški področni mnogoboj južno-primorsko-notranjskega področja, kjer so člani Društva tabornikov Rodu snežniških ruševcev Ilirska Bistrica dosegli odlične rezultate. Kar vse ekipe rodu so se uvrstile na državni mnogoboj, na katerem vsako leto tekmujejo taborniki iz vseh koncev Slovenije. Tako se je 15. maja na železniški postaji Ilirska Bistrica zbralo kar 32 pogumnih tekmovalcev vseh starosti, ki so polni pričakovanj čakali na nove izzive.

Odpravili so se vse do prekmurskih ravnin do kraja Domanjševci na skrajnem severovzhodu Slovenije. Tu se je na tabornem prostoru zbralo 500 tabornikov iz 73-ih tekmovalnih ekip, ki so si v poznih popoldanskih urah postavili šotore. Dan se je prevesil v noč in najmlajši člani bistriške odprave so prvič prespali noč v šotoru.

Naslednji dan se je takoj po zboru vseh ekip in dvigu zastave začelo tekmovalje. Člani ekip so v svojih kategorijah tekmovali v različnih panogah – najmlajši (medvedki in čebelice) v postavljanju šotora, premagovanju ovir, kurjenju ognja in lovu

na lisico; starejši (gozdovniki in gozdovnice) še v signalizaciji, postavljanju stolpa iz sušic, orientaciji in v lokostrelstvu. Najstarejši (popotniki in popotnice) pa so morali biti večji še v A-janju in vrisovanju. Pisana paleta panog je vsekakor poskrbela za obilo smeha in zabave, za pridobitev novih izkušenj in znanj, sklenitev novih prijateljstev in za tekmovalno vzdušje. Ruševci so bili uspešni v vseh kategorijah, kjer so njihove ekipe zasedale zlato sredino. Požigalke – ženska ekipa – ki je tekmovala v kategoriji popotnikov in popotnic, pa je že tretje leto zapored obdržala naslov državnih prvakinj. Zato en glasen: »Mmmmm!«

Vsega lepega pa je enkrat konec in tako so tudi ruševci 17. maja podrli svoje šotore, počistili tabor, si natovorili nahrbtnike in se z vlakom odpeljali proti Pivki. Tam so jih pričakali ponosni starši, ki so poskrbeli za prevoz domov.

Hvala staršem za spodbudo in vso podporo, ki nam jo nudite pri izvedbi naših akcij! ●

Društvo tabornikov RSR

ARHEOLOŠKA IZKOPAVANJA PRI ŠEMBIJAH

Na Bregu pri Šembijah so v maju potekala manjša arheološka izkopavanja z namenom raziskav prazgodovinskega zidu, ki je bil nedavno odkrit na »lidarskih« posnetkih in teče med Knežakom in Šembijami.

Raziskovalni projekt *Predmeti in krajine* – strukturiranost notranjskih železnodobnih skupnosti izvaja Narodni muzej Slovenije s ciljem arheoloških raziskav (ki pa niso samo izkopavanja) na območju Ilirske Bistrice in Knežaka. Arheološko zelo bogato območje, ki je bilo vrsto let zapostavljeno s strani stroke, je vzbudilo zanimanje na podlagi posnetkov, ki jih je dalo lasersko snemanje iz zraka (krajše LiDAR).

Izkopavanja na Bregu pri Šembijah sta izvajala arheologa dr. Boštjan Laharnar in Jure Kusetič na majhnem delu prazgodovinskega mejnega zidu s ciljem preverbe, če je dosedanja teza o dataciji pravilna. Gre za razmejitveni zid med dvema gradiščema ali celo med skupnostmi. Arheologi dopuščajo možnost, da gre prav v primeru šembijskega zidu in tistega na Črnih njivah morda za čisto drugo funkcijo, kot je na primer

varovanje. Ta mogoče celo presega današnje racionalno dojetje prostora in krajine.

V bližini nedavnih raziskav bodo na šembijskem gradišču poleti tekle še ena, malce obsežnejša izkopavanja v notranjosti naselbine in v njeni neposredni bližini. ●

Sabina S. Pugelj

BISTRIŠKI »PLACARJI«

Ideja o tem, da bi se enkrat dobili vsi, ki smo živeli na bistriškem Placu, je stara več kot dvajset let. Ko je pred tremi leti dozorela, smo štiri entuziastke združile moči in organizirale prvo srečanje v Triglav Pubu na Placu v Ilirski Bistrici.

Vabljeni smo bili vsi, ki smo bili rojeni na Placu ali smo v času svojega rojstva in pozneje prebivali na Placu, ne glede na to, kje živimo danes. V začetku in tudi pozneje smo se veliko pogovarjali, do kje sega teritorij »placarjev« in bili nekako enotni, da je to območje Titovega trga, Aljaževega brega, Trubarjeve ulice, Cankarjeve ulice do tam, kjer Sušec prečka ulico, Adamičeve ulice do višine, kjer ta prečka linijo od Cankarjeve ulice do bivših vojašnic, del Prešernove ulice okoli cerkve sv. Jurija in Levstikove ulice do vključno stavbe stare glasbene šole.

Na prvem srečanju smo se dogovorili, da je dobrodošel in vabljen prav vsak, ki po tej definiciji ni »placar«, ampak je živel v bližini bistriškega Placa in se želi družiti z nami.

Prvo srečanje, ki smo ga imeli junija 2016, je bilo prav posebno in ganljivo. Z nekaterimi »placarji«, ki sedaj živijo širom Slovenije ali v tujini, se namreč nismo srečali desetletja dolgo. S seboj smo na srečanje prinesli fotografije iz otroštva; obujali spomine; Neta Vergan pa nam je prebrala zgodbo o Ančki s Placa in ob prijetni glasbi, ki jo je pripeljal Tomo Kakež, kramljali pozno v noč.

Na tem srečanju smo se dogovorili, da se bomo dobivali mesečno v Triglav Pubu brez predhodne najave. Od takrat naprej se zbere enkrat na mesec, od oktobra do maja, od dva do devet »placarjev«.

Na drugem letnem srečanju junija 2017 smo imeli kar tri posebne dogodke. Najprej je knjigo naše »placarke« Nete Vergan *Zgodbe in zgodbe* premierno predstavila Neva Macarol. Nato nam je Vesna Tomc Lamut prebrala svoje spomine iz

otročstva brata Mitje, ko je družina Lamut pred več kot šestdesetimi leti živel v Ilirski Bistrici. S svojo prisotnostjo nas je počastila in se nam pridružila naša učiteljica iz osnovne šole Savina Gorišek.

Letos aprila smo »placarji« organizirali ogled Ljubljane. Do Pivke smo se odpeljali z avtomobili, od Pivke do Ljubljane pa pot nadaljevali z vlakom. Tu so se nam pridružili »placarji«, ki ži-

vijo v drugih krajih Slovenije. Potepanje štirinajstih bistriških »placarjev« po Ljubljani je organizirala Mojca Hodnik in nas odpeljala na skupno kosilo v gostilno Stari tišler, nato pa na vožnjo z ladjico po Ljubljanici in na ogled Ljubljane z vodičem. Nekoliko utrujeni ampak zadovoljni smo se zvečer vrnili v domači kraj.

Pred nami je že tretje letno srečanje »placarjev«, ki bo tudi letos junija. Na tem srečanju se bomo najprej sprehodili do izvira Sušca in se nato spustili ob toku reke Bistrice mimo Hodnikovega mлина do Triglav Puba. Tu bomo tako kot običajno nadaljevali naše druženje. Beseda bo dala besedo; prepletali se bodo spomini in sedanji dogodki; utrjevala se bodo stara in ustvarjala nova prijateljstva, saj smo bistriški »placarji« edinstveni v vseh pomenih besede! ●

Neva Macarol

10. SHOD NA BACU
sobota, 28.7.2018

EVERBLUE SUMMER TOUR / 2018

NERA

Predprodaja vstopnic: eventim.si

nedelja, 29.7.2018

Ansambel Šembidci

GLASBA POVEZUJE GENERACIJE

V prispevku želim prikazati pomen medgeneracijskega sodelovanja, pomen prostovoljstva in socialne povezanosti v lokalni skupnosti, v katerih prevladujejo pozitivni vidiki povezovanja med ljudmi (toplina, interakcija, prijateljstvo, pomoč ...). V družbi primanjkujejo primeri dobrih praks, ki bi temeljili na povezanosti med starostnimi skupinami, marginalnimi skupinami in povezavami med različnimi institucijami. Preko glasbenega projekta, ki sem ga nadgradila s koncertom Pihalnega orkestra, ki je bil 11. maja, in s snemanjem videospota z glasbeno skupino *Lisjaki*, sem vrtčevske in osnovnošolske otroke povezala s stanovalci Doma starejših občanov in z varovanci Varstveno-delovnega centra. Videospot smo snemali na Črnih njivah. Naj povem, da smo se z *Lisjaki* zelo dobro ujeli in preživeli prijeten dan.

Menim, da je premalo tovrstnih povezav med institucijami, na glasbenem področju pa je še veliko prostora za sodelovanje in povezovanje različnih starostnih in socialnih skupin prebivalcev. Živimo odtujeni drug od drugega, zato je potrebno skrbeti za psihosocialno sprejetost, vključenost, enakopravnost in povezanost vseh. Potrebno je dati priložnost za sodelovanje nekomu, za katerega veš, da si jo zasluži in jo morda doživi samo enkrat v življenju. Menim, da ni prav, da ostanemo pri samo enkrat!

V svojem delu sem združila inkluzijo in socialno kohezijo. Prizadevam si, da bi

se povezovanje in sodelovanje marginalnih skupin z ostalimi skupinami čim bolj širilo – da bi postalo nekaj običajnega – če že ne vsakodnevnega pa vsaj nujnega ob krajevnih dogodkih in prireditvah. Prav glasba in socialna odprtost sta široki področji, kjer osebe z motnjo v duševnem razvoju lahko dokažejo svoj potencial, sposobnosti in zmožnosti. Gradijo svojo lastno identiteto, pridobivajo na samozavesti in se čutijo enakovredne ostalim osebam brez ovir. Na tak način lahko ozaveščamo pojmovanje oviranosti in posebnih potreb kot sestavni del vsakdanjosti in človeštva. Poiskati in ponuditi je potrebno ustrezne pogoje, s katerimi zagotovimo socialno pravičnost, spoštovanje posameznikovega dostojanstva in zmanjšamo pred-

sodke. Zakaj bi sistemsko govorili samo o družbeni neenakosti, če pa smo lahko na določenem področju vsi enako uspešni in skupaj dosežemo rezultat. Potrebno je le videti priložnosti in osebe z oviranostjo vključiti v socialno mrežo, zagotoviti njihove socialne potrebe, kulturne dobrine (smiselno in kakovostno preživljanje prostega časa) in izbiro življenjskega sloga, s katerim posameznik izraža svoj lasten okus.

Lokalna skupnost pozitivno sprejema sodelovanje različnih medgeneracijskih skupin in vključevanje oseb z motnjo v duševnem razvoju v kakovostno in aktivno preživljanje prostega časa. Stremim k temu, da bi se podobni projekti ponavljali in širili tudi drugam. Potruditi se je potrebno, da se osebam z oviranostjo omogoča aktivno vključevanje v življenje lokalne skupnosti, da (p) ostajajo konstruktivni del vsakdanjega življenja v družbi, saj v nasprotnem primeru tvegamo njihovo psihofizično nazonadovanje in socialno izoliranost.

Zahvalila bi se varovancu Varstveno-delovnega centra, stanovalkama Doma starejših občanov, otrokom iz vrtca in osnovne šole Podgora-Kuteževo, Pihalnemu orkestru Ilirska Bistrica, glasbeni skupini *Lisjaki* in vsem, ki ste na kakršenkoli način pomagali ter prispevali k dokončanju projekta.

Naj vam bo prijetno ob gledanju videospota pesmi Čutiš z menoj, ki si ga lahko ogledate na TV-Galeja in na spletni strani www.youtube.com (*Lisjaki*: Čutiš z menoj). ●

Erika Čuš

USPEŠNO ZAKLJUČEN TEČAJ NEGE BOLNIKA

Projekcija deleža starejših od 65 let za leto 2053 za Slovenijo kaže, da bo število teh prebivalcev poskočilo nad 31 % celotne populacije, medtem ko je pričakovani delež mladih od 0–19 let 19 %. Za primerjavo je leta 1953 ta delež znašal 8 % nasproti 37 % mladih od 0–19 let. Poleg izrazito negativno naraščajočega trenda naravnega prirastka od leta 2010 dalje in indeksu staranja, ki se je od leta 1953, ko je znašal 27,4 do leta 2013, ko se je dvignil na 118,9, so vse to nezanemarljivi podatki o tem, da se moramo kot družba pospešeno prirediti pripravljeni na življenje v sobivanju s starejšimi. Kar precej nalog ima pri tem država, ampak ker nanjo ne moremo kaj dosti vplivati, se raje osredotočimo na tiste, ki jih lahko izpeljemo. To smo vsi, ki smo kakorkoli vpeti v oskrbo bolnikov in starejših. Dejstvo je namreč, da družbena blaginja vpliva na rast življenjske dobe in na boljše zdravstveno oskrbo, kar nas privede do nove naloge – oskrbe dolgotrajno bolnih.

In smo združili moči, znanje in čas – Zdravstveni dom Ilirska Bistrica – Patronažna služba, Center za socialno delo – Pomoč na domu, Dom starejših občanov – Zdravstveno negovalna služba in delovna terapija ter Društvo za pomoč pri demenci Primorske spominčice. V maju in juniju smo skupaj pripravili 7-urni teoretično-praktični tečaj osnovnih veščin, ki so potrebne pri osnovni oskrbi bolnika na domu. Tečajnike in tečajnice smo najprej spoznali z vsemi možnostmi in pravicami, ki jih ima na razpolago bolnik v naši občini in državi. Seznanili smo jih tudi podatki, na koga naj se obrnejo v primeru določenih potreb. V praktičnem delu smo prikazali in preizkusili temeljne postopke negovanja, posedanja in premikanja bolnika ter se poučili o pomenu pravilne rabe zdravil, skrbi za prehrano in za osnovne življenjske potrebe. Udeleženci so imeli priložnost spoznati še

nekatero medicinsko tehnične postopke, ki bolniku olajšajo življenje.

Namen takih načinov izobraževanja laične javnosti temelji na osnovni pripravljenosti družine za oskrbo bolnika na domu. Gotovo se ob tem vprašamo tudi, če smo sami sposobni za tako zahtevno nalogo in na katerih področjih bi potrebovali strokovno pomoč. Predvsem pa smo veseli dejstva, da smo se vsaj malo otresli strahu pred prihodom bolnika v domačo oskrbo.

Tečaja se je udeležilo 24 udeleženk in udeleženec, ki so v anketi sporočili, da so podobne oblike izobraževanj za javnost izredno dobrodošle.

Da nas dejstva ne bodo prehitela, je treba s podobnimi akcijami nadaljevati tudi v prihodnje. Pri tem lahko sodelujemo kot občani prostovoljci, strokovnjaki iz zdravstveno-socialnih področij, kot izobraževalci, društva s humanitarnimi programi in lokalna skupnost z odzivnostjo na trend hitro se starajočega prebivalstva.

Tečaj sta materialno podprli podjetji Hartmann in Simpss, za sodelovanje pri strokovni izvedbi pa se zahvaljujemo še Andreji, Božidari, Dijani in Mateji iz Patronažne službe ZD Ilirska Bistrica, Katji iz Centra za socialno delo Ilirska Bistrica ter Jasmini, Vesni in Joži iz DSO Ilirska Bistrica. Dom starejših občanov je za namen tečaja brezplačno odstopil prostore in rekvizite. ●

Nadja Vidmar in Vesna Bizjak

PRVA DOBRODELNA IZMENJEVALNICA OTROŠKIH OBLAČIL IN OPREME

Otroci hitro prerastejo oblačila in kmalu se zavemo, da so naše omare polne oblačil in pripomočkov, ki jih ne moremo več uporabiti. Velikokrat se zgodi, da otroci oblačila oblečejo le enkrat ali dvakrat in škoda je, da bi romala v smeti,

namesto da bi našla novega lastnika. Med starši je direktna izmenjava že uveljavljena praksa, na Centru za socialno delo Ilirska Bistrica pa smo hoteli omogočiti večjo ponudbo

oblačil in opreme ter ji vdihniti čar dobrodelnosti in ekološke note. Tako smo v petek, 8. junija, v dvorani Sokolskega doma pripravili 1. dobrodelno izmenjevalnico otroških oblačil in opreme, za naše najmlajše obiskovalce pa ustvarjalne delavnice. Zbrali smo veliko oblačil in opreme, brskanje po novih rečeh pa je bilo zanimivo tako starejšem kot tudi otrokom. Če bi želeli prevzeti še kakšen kos oblačila ali opreme, spremljajte facebook stran CSD Ilirska Bistrica ali pokličite na telefonsko števil-

ko 041 434 012 (Helena) – prevzem bo možen do konca julija po dogovoru. Vsa neizmenjana oblačila in oprema bodo namenjeni pomoči potrebnim, saj načeloma, da se zavržejo.

Dogodek je bil dobro sprejet in obiskan, saj je bil v naši občini organiziran prvič.

Upamo, da se bo zanimanje ljudi še povečalo in ga bomo lahko še ponovili.

Za pomoč pri izvedbi dogodka bi se radi zahvalili programom CSD Ilirska Bistrica (Dnevni center Sonček, Laična pomoč družinam Kresnička, Bivalna enota Pod Drago, VGC Dom na Vidmu), Občini Ilir-

ska Bistrica, podjetju IPIL, d. o. o., Mladinskemu klubu Nade Žagar, Hiši zabave maliBU, društvu LAS, podjetju Termoplasti Plama, d. o. o., trgovini MODA DIVA, trgovini Kirn ter vsem sodelujočim in obiskovalcem. ●

CSD Ilirska Bistrica

S ČEBELICAMI V POMLAD

Maj smo v Domu posvetili drobnim bitjem, ki se jih po navadi bolj zavedamo le, ko nas nehoti nagradijo z dokaj bolečim pikom. Žal je celoten opus njihove simfonije življenja za večino ljudi celo življenje neznanka.

Za starejše ljudi je bilo sobivanje s čebelami nekaj samoumevnega. Čeprav sama pridelava medu ni bila tako razvita kot danes, je bilo samoumevno, da brez njih ni življenja. Trave se ni kosilo pre zgodaj, škropiv niso uporabljali, sejali so le avtohtone medonosne rastline.

Ponosni, da je starosta slovenskega čebelarstva prav Bistričan Anton Žnideršič, so si stanovalci doma starejših zamislili, kako bi tudi pri nas pokazali, da nam je pomembno ohranjanje lokalne zgodovine. Ideja se je pokazala kot odlično vodilo skozi mesec, v katerem smo prvič proslavili svetovni dan čebele. Pred prizidek II smo na pobudo stanovalcev postavili maketo slovenskega čebelnjaka z originalnima AŽ panjema, ki nam ju je podarilo Čebelarsko društvo Ilirska Bistrica. Panja sta s poslikavami končnic opremila Sonja Munih in Izidor Mencinger iz enote VDC – Koper/Ilirska Bistrica. Čebelnjak sta na prireditvi

S čebelicami v pomlad slavnostno odprla stanovalci doma starejših in najstarejši čebelar v bistriški občini, 93-letni Stan-ko Renko iz Malih Loč, in direktorica doma, ga. Jasmina Tomažič. Na prireditvi so sodelovali še: ženska pevka skupina Prem, otroci iz vrtca Antonina z ljudskimi plesi in harmonikarja brata Frank. Predvajali smo kratek dokumentarni prispevek o delu v čebelnjaku, ki ga je posnela kolegica Katja P. Boštjančič. Ob tej priložnosti smo načrtali tudi prvo tematsko sprehajalno pot okoli doma in jo poimenovali Čebelarska pot.

V okviru prireditev, posvečenih svetovnemu dnevu čebel, so nas na majskem medgeneracijskem druženju obiskali čebelarji (ga. Mimica Čekada). Z veliko skupino stanovalcev smo si ogledali čebelarski muzej v mestu, kjer nas je g. Zorko Šabec seznanil z zgodovino čebelarstva na Bistriškem in nam pripravil degustacijo vseh vrst medu, ki jih pride-

lujejo lokalni čebelarji.

Obiskali smo tudi kmetijo Slavec v Knežaku in se s pomočjo gospodarja, g. Gregorja Slavca, poučili o življenju čebel in pridelavi medu.

Letos smo bili pri zasaditvi domske njeve še posebej pozorni na to, da bodo čebele zadovoljne s pašo. Tako bodo kmalu zacvetele različne medonosne detelje, ajda, kapucinke, sončnice, ognjič in druge vrste cvetja.

Stanovalcem je bila apitematika zelo všeč in ker se učimo vse življenje, so priznali, da so se o čebelah naučili marsikaj novega.

Za sodelovanje se zahvaljujemo Čebelarskemu društvu A. Žnideršiča za podarjena panja, Sonji Munih in Izidorju Mencingerju iz VDC Koper – Enota Ilirska Bistrica za čudovito izdelavo panjskih končnic, hišnikoma Danilu in Jošku za izdelavo in postavitve makete, nastopajočim in vsem omenjenim, ki ste sodelovali pri našem slavonspevu čebelam.

Občane vabimo, da si ogledate maketo čebelnjaka. Našli jo boste pred makadamsko potjo proti cesti na Sviščake. Na tabli si lahko preberete zgodovino razvoja AŽ panja.

Uživajte med sprehodi v naravo in opazujte čebelji ples, ples življenja! ●

DSO Ilirska Bistrica

DOM STAREJŠIH OBČANOV ILIRSKA BISTRICA PREJEMNIK POLNEGA CERTIFIKATA »DRUŽINI PRIJAZNO PODJETJE«

Vodstvo Doma starejših občanov Ilirska Bistrica se vseskozi zaveda vrednot zadovoljnega delavca, zato smo že pred tremi leti pristopili k prejemu osnovnega certifikata *Družini prijazno podjetje*, ki usmerja organizacije pri tem, kako prisluhniti in pomagati svojim zaposlenim pri usklajevanju družinskih in poklicnih obveznosti. Gre za svetovalno-revizorski postopek, razvit kot eno od orodij za učinkovito in boljše upravljanje s človeškimi viri v podjetjih ali organizacijah v kontekstu usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja zaposlenih.

Ob uspešno opravljenih aktivnostih in revizijskem postopku triletnega obdobja se je na mednarodni dan družin, 15. maja, direktorica *Doma starejših občanov Ilirska Bistrica* Jasmina Tomažič udeležila slavnostne podelitve certifikatov, kjer je dom starejših prejel še polni certifikat.

V tem obdobju je bilo sprejetih in implementiranih 19 ukrepov, katerih namen je lažje in manj stresno usklajevanje zasebnega in poklicnega življenja zaposlenih, njihovo boljše počutje in ustvarjanje primerne klime v zavodu. S prejemom polnega certifikata vodstvo želi ozavestiti posameznike, da uspešna kariera in družina nista nezdržljivi in se ne izključujeta ter da za uspešno kariero ni treba žrtvovati družinskega življenja. Dejstvo je, da se bo delovanje v skladu s prejetim certifikatom odražalo tudi v prihodnje kot pozitiven odziv zaposlenih, boljše komuniciranje, večje zadovoljstvo zaposlenih, posledično pa večja produktivnost in pripadnost podjetju ter izboljšana organizacija dela.

Poleg neposrednih pozitivnih ekonomskih učinkov na uspeh se zavedamo, da so organizacije z družini prijaznimi

Od leve proti desni Vesna Gulja – podpredsednica projektne skupine DPP, Peter Pogačar – državni sekretar na MDDSZ, Jasmina Tomažič – direktorica DSO Ilirska Bistrica, Carmen Ujčić – predsednica projektne skupine DPP

pogoji dela in zaposlovanja privlačnejše za izobražene mlade kadre. Pozitiven odnos do starševstva dokazano znižuje bolniške odsotnosti; povečuje se moti-

viranost zaposlenih, menjavanje zaposlenih pa se manjša. ●

Dom starejših občanov Ilirska Bistrica

RKS – Območno združenje Ilirska Bistrica – vas vabi na

KRVODAJALSKO AKCIJO

**ki bo v torek, 7. avgusta 2018, od 6.30 do 12.30
na OSNOVNI ŠOLI DRAGOTINA KETTEJA ILIRSKA BISTRICA.**

Krvodajalce obveščajo, da se bo zaradi napovedanih visokih temperatur akcija pričela ob 6.30 in se zaključila ob 12.30. Krvodajalcem, ki so občutljivi na takšne vremenske razmere, ODSVETUJEJO darovanje krvi.

S seboj prinesite osebni dokument in zaužijte lahek, nemasten obrok!

Skupaj z vašo pomočjo rešujemo življenja!

REGIJSKO PREVERJANJE USPOSABLJENOSTI EKIP PRVE POMOČI CZ IN RKS USPEŠNO IZPELJALI NA OBMOČJU KNEŽAKA

Na podlagi razpisa za izvedbo XXIV. državnega preverjanja usposobljenosti ekip prve pomoči CZ in RKS sva 24. aprila 2018 Izpostava URSZR Postojna in RKS – Območno združenje Ilirska Bistrica – razpisali Regijsko preverjanje usposobljenosti ekip PP CZ in RK, ki je potekalo v soboto, 26. maja 2018, v Knežaku v Občini Ilirska Bistrica.

Otvoritev preverjanja je potekala na igrišču Osnovne šole Toneta Tomšiča Knežak, ki je gostila celotno prireditev oziroma okrog 200 udeležencev.

Glede na podana navodila smo pripravili štiri delovne točke. Na dveh točkah smo uprizorili naravni nesreči. Eno delovišče je bilo namenjeno prikazu priprave za transport poškodovanih, eden od dogodkov pa je prikazoval nesrečo ob kmečkem opravi.

Ekipa so se med preverjanjem krožno pomikale po vasi Knežak. Med posameznimi delovnimi točkami so si lahko odpočile na pripravljenih osmih počivališčih. Na treh deloviščih so potekale animacijske delavnice. Prizorišča so pomagali pripraviti člani *Prostovoljnega gasilskega društva Knežak*, ki so že pred samim dogodkom zelo produktivno sodelovali z organizatorjem preverjanja. Zagotovili so logistično, materialno in kadrovsko pomoč.

Skupno je na prizoriščih igralo 16 imitatorjev poškodb, in sicer gasilci, prvi posredovalci in sedanji ali bivši člani krožkov Rdečega križa osnovnih šol naše občine. Imitatorji poškodb so dobili natančna navodila od vodje ocenjevalcev, na dan preverjanja pa še od maskerjev in posameznega ocenjevalca na delovišču. Za odlično opravljeno delo so bili pohvaljeni. Za realističen prikaz poškodb je poskrbela ekipa maskerjev, ki je bila na deloviščih prisotna ves čas preverjanja.

Za nemoteno delo na deloviščih je bilo potrebno zagotoviti 20 ocenjevalcev, kar je za organizatorja preverjanja predstavljalo velik zalogaj. Sodelovalo je šest strokovnih delavcev iz naše občine ter zdravniki in zdravstveni delavci iz širše primorske regi-

je. Vsi so bili pri svojem delu korektni, spodbudno delovali na člane ekip in pazili na zagotavljanje varnosti na deloviščih.

Pred preverjanjem so člani verifikacijske komisije pregledali sestavo ekip, predpisano opremo in izločili morebitno neustrezno ali odvečno opremo.

Na preverjanju je sodelovalo devet ekip iz naše regije in tri ekipe iz sosednje Hrvaške.

- RKS – OZ CERKNICA
- RKS – OZ POSTOJNA-PIVKA IN OBČINA PIVKA-1
- RKS – OZ POSTOJNA-PIVKA IN OBČINA PIVKA-2
- OBČINA KOMEN – EKIPA PGD KOMEN
- OBČINA CERKNICA – EKIPA PGD CERKNICA
- RKS – OZ POSTOJNA-PIVKA, IZ POSTOJNE (DELFINČKI)
- RKS – OZ SEŽANA
- RKS – OZ HRPELJE-KOZINA
- OBČINA POSTOJNA – EKIPA PP CZ
- Ekipa PP – GDCK BUJE – HRVAŠKA
- Državna IP-CZRH – odjel Rijeka – HRVAŠKA
- TIM ZA SPAŠAVANJE IZ RUŠEVINA PRIM.-GORANSKE ŽUPANIJE – HRVAŠKA

Najboljši rezultat je dosegla ekipa *Prostovoljnega gasilskega društva iz Cerknice*.

Ob koncu preverjanja so ocenjevalci pregledali izvedbo dogodka ter delo in znanje ekip. Zedinili so se, da se nekatere ekipe intenzivno pripravljajo in si želijo dobrih rezultatov ter uvrstitve na državno preverjanje. Te ekipe pristopajo k oskrbi poškodovanih preveč tekmovalno, medtem ko si organizatorji želimo več prvotnih vrlin, zaradi katerih so bili ekipe v svojih začetkih tudi ustanovljene. Vsekakor pa bi bili člani ekip ob morebitnem ukrepanju v resničnih situacijah s svojim znanjem in veščinami v veliko pomoč članom ekip nujne medicinske pomoči.

Organizatorji preverjanja smo bili s potekom regijskega preverjanja, ki ga organiziramo vsako četrto leto, zelo zadovoljni. Zavedamo se namreč, da je mogoče tako velike prireditve izpeljati le v okoljih, kjer različne organizacije in društva dobro sodelujejo in so pripravljena nositi levji delež bremena ter odgovornosti – tako pri organizaciji kot pri izvedbi dogodka.

Vsem sodelujočim se pristrčno zahvaljujemo za sodelovanje. ●

Območno združenje Rdečega križa Ilirska Bistrica

ODSOTNOSTI IN NADOMEŠANJA V ČASU LETNIH DOPUSTOV

Ker se bliža čas letnih dopustov, vam v spodnji razpredelnici prikazujemo termine predvidenih daljših odsotnosti v juliju in avgustu. Na ta način se boste lažje pripravili na planirane preglede in si pravočasno priskrbeli potrebna zdravila, napotnice ipd. Vsak zdravnik ima v času svoje odsotnosti zagotovljeno tudi nadomeščanje za administrativna dela (pisanje receptov, napotnic, naročilnic).

AMBULANTE DRUŽINSKE MEDICINE IN ŠOLSKI DISPANZER

ADM 1 VINŠEK GRILJ Andreja , dr. med., spec. druž. med. Tel. št.: 05 71 12 121	DOPUST: od 26. 6. do 6. 7. 2018 in od 6. 8. do 17. 8. 2018 NADOMEŠČA: za administracijo: Taučer Mičetić Jasna, dr. med. Nujni primeri: urgencia
ADM 2 LOVRIĆ KISELIĆ Sonja , dr. med., spec. spl. med. Tel. št.: 05 71 12 123	DOPUST: od 9. 7. do 27. 7. 2018 NADOMEŠČA: za administracijo: Tomić Sunčana M., dr. med. Nujni primeri: urgencia
ADM 3 TAUČER MIČETIĆ Jasna , dr. med., spec. druž. med. Tel. št.: 05 71 12 125	DOPUST: od 7. 7. do 29. 7. 2018 in od 25. 8. do 31. 8. 2018 NADOMEŠČA: za administracijo: Vinšek Grilj Andreja, dr. med. Nujni primeri: urgencia
ADM 4 TOMIĆ Sunčana Marija , dr. med., spec. druž. med. Tel. št.: 05 71 12 138	DOPUST: od 30. 7. do 14. 8. 2018 NADOMEŠČA: za administracijo: Lovrić Kiselić Sonja, dr. med. Nujni primeri: urgencia
ADM 5 ŠTEMBERGER Anja , dr. med., spec. druž. med. Tel. št.: 05 71 12 190	DOPUST: od 2. 7. do 13. 7. 2018 in od 16. 8. do 24. 8. 2018 NADOMEŠČA: za administracijo: ADM Knežak Debeljak Jelena, dr. med. Nujni primeri: urgencia

ADM Dom starejših občanov DEKLEVA Barbara , dr. med., spec. druž. med. Tel. št.: 05/71-12-160	DOPUST: od 26. 6. do 06. 07. 2018 in od 20. 8. do 31. 08. 2018 NADOMEŠČA: za administracijo: ZP Podgrad Pejković Marija, dr. med. Nujni primeri: urgencia
ADM Podgrad PEJKOVIĆ Marija , dr. med., spec. druž. med. Tel. št.: 05 783 50 22	DOPUST: od 30. 7. do 17. 8. 2018 NADOMEŠČA: za administracijo: DSO Dekleva Barbara, dr. med. Nujni primeri: urgencia
ADM in ŠD KNEŽAK DEBELJAK Jelena , dr. med. spc. druž. med. Tel. št.: 05 788 20 12	DOPUST: od 16. 7. do 22. 7. 2018 in od 27. 8. do 9. 9. 2018 NADOMEŠČA: za administracijo: Štemberger Anja, dr. med. Nujni primeri: urgencia
ŠOLSKI DISPANZER KOMEN Odineja , dr. med., spec. spl. med. Tel. št.: 05 71 12 129	DOPUST: od 13. 8. do 17. 8. 2018 NADOMEŠČA: za administracijo: Kauzlarić Ivan, dr. med. Nujni primeri: urgencia
ZAS. PEDIATRIČNA ORDINACIJA KAUZLARIĆ Ivan , dr. med., spec. pediatr. in šolske med. Tel. št.: 05 71 42 577	DOPUST: od 9. 7. do 20. 7. 2018 in od 30. 7. do 10. 8. 2018 NADOMEŠČA: za administracijo: Komen Odineja, dr. med. Nujni primeri: urgencia

V primeru nujnih stanj (zastoj dihanja, hude bolečine v prsih, sum na zadušitev, možgansko kap ali podobno) se je za pomoč potrebno obrniti na Službo nujne medicinske pomoči na telefonsko številko 112.

ZOBOZDRAVSTVENE AMBULANTE

SIMČIĆ Katarina , dr. dent. med. Tel. št.: 05 71 12 150	DOPUST: od 20. 8. do 7. 9. 2018 NADOMEŠČA: dežurna zobna ambulanta po razporedu dežurstev
EFREMOV Simeon , dr. dent. med. Tel. št.: 05 71 12 151	DOPUST: od 2. 7. do 6. 7. 2018, in od 13. 8 do 24. 8. 2018 NADOMEŠČA: dežurna zobna ambulanta po razporedu dežurstev
SARAFOVA Olgica dr. dent. med. Tel. št.: 05 71 12 152	DOPUST: od 2. 7. do 6. 7. 2018 in od 13. 8 do 24. 8. 2018 NADOMEŠČA: dežurna zobna ambulanta po razporedu dežurstev oz. nadomestna zobozdravnica v ordinaciji po razporedu
POVALEC Anja , dr. dent. med. Tel. št.: 05 71 12 154	DOPUST: od 23. 7. do 14. 8. 2018 NADOMEŠČA: dežurna zobna ambulanta po razporedu dežurstev
ZA KNEŽAK BATISTA Simon , dr. dent. med. Tel. št.: 05 788 20 13	DOPUST: od 23. 7. do 14. 8. 2018 NADOMEŠČA: dežurna zobna ambulanta po razporedu dežurstev
ZOB. AMB. V ZD JAKLJEVIĆ Vlatko , dr. dent. med. Tel.št. 05 714 22 21	DOPUST: od 16. 7. do 17. 8. 2018 NADOMEŠČA: dežurna zobna ambulanta po razporedu dežurstev

RAZPORED DEŽURSTEV ZOBNIH AMBULANT

RAZPORED DELA OB PETKIH POPOLDNE V ZOBOZDRAVSTVU za obdobje JULIJ–DECEMBER 2018			
JULIJ 2018	6. 7.	Batista Simon, dr. dent. med.	(ZP Knežak – 05/7882013)
	13. 7.	Spetič Samo, dr. dent. med.	(ZP Podgrad – 05/7835230)
	20. 7.	Efremov Simeon, dr. dent. med.	(ZA – 05/7112151)
	27. 7.	Sarafova Olgica, dr. dent. med.	(ZA – 05/7112152)

AVGUST 2018	3. 8.	Simčič Katarina, dr. dent. med.	(ZA – 05/7112150)
	10. 8.	Efremov Simeon, dr. dent. med.	(ZA – 05/7112151)
	17. 8.	Povalec Anja, dr. dent. med.	(ZA – 05/7112154)
	24. 8.	Batista Simon, dr. dent. med.	(ZP Knežak – 05/7882013)
	31. 8.	Spetič Samo, dr. dent. med.	(ZP Podgrad – 05/7835230)
SEPTEMBER 2018	7. 9.	Sarafova Olgica, dr. dent. med.	(ZA – 05/7112152)
	14. 9.	Jakljević Vlatko, dr. stom.	(ZD – 05/7142231)
	21. 9.	Povalec Anja, dr. dent. med.	(ZA – 05/7112154)
	29. 9.	Batista Simon, dr. dent. med.	(ZP Knežak – 05/7882013)
OKTOBER 2018	5. 10.	Simčič Katarina, dr. dent. med.	(ZA – 05/7112150)
	12. 10.	Jakljević Vlatko, dr. stom.	(ZD – 05/7142231)
	19. 10.	Spetič Samo, dr. dent. med.	(ZP Podgrad – 05/7835230)
	26. 10.	Efremov Simeon, dr. dent. med.	(ZA – 05/7112151)
NOVEMBER 2018	2. 11.	Sarafova Olgica, dr. dent. med.	(ZA – 05/7112152)
	9. 11.	Jakljević Vlatko, dr. stom.	(ZD – 05/7142231)
	16. 11.	Batista Simon, dr. dent. med.	(ZP Knežak – 05/7882013)
	23. 11.	Simčič Katarina, dr. dent. med.	(ZA – 05/7112150)
	30. 11.	Efremov Simeon, dr. dent. med.	(ZA – 05/7112151)
DECEMBER 2018	07.12.	Spetič Samo, dr. dent. med.	(ZP Podgrad – 05/7835230)
	14.12.	Jakljević Vlatko, dr. stom.	(ZD – 05/7142231)
	21.12.	Povalec Anja, dr. dent. med.	(ZA – 05/7112154)
	28.12.	Sarafova Olgica, dr. dent. med.	(ZA – 05/7112152)

VSE MOREBITNE SPREMEMBE BODO PRAVOČASNO OBJAVLJENE OB RAZPOREDU!

RAZPORED NUDENJA NUJNE ZOBOZDRAVSTVENE POMOČI

Za paciente, ki nimajo izbire oz. je njihov izbrani zobozdravnik tisti dan odsoten

ponedeljek	dop.	Jakljević Vlatko, dr. dent. med. (ZD – 057142231)
	pop.	Povalec Anja, dr. dent. med. (ZA – 057112154)
torek	dop.	Batista Simon, dr. dent. med. (ZP Knežak – 057882013)
	pop.	Efremov Simeon, dr. dent. med. (ZA – 057112151)
sreda	dop.	Sarafova Olgica, dr. dent. med. (ZA – 057112152)
		Povalec Anja, dr. dent. med. (ZA – 057112154)
	pop.	Simčič Katarina, dr. dent. med. (ZA – 057112150)
		Batista Simon, dr. dent. med. (ZP Knežak – 057882013)
četrtek	dop.	Spetič Samo, dr. dent. med. (ZP Podgrad-057835230)
	pop.	Sarafova Olgica, dr. dent. med. (ZA – 057112152)
petek	dop.	Simčič Katarina, dr. dent. med. (ZA – 057112150)
		Efremov Simeon, dr. dent. med. (ZA – 057112151)
	pop.	zobozdravnik, ki dela popoldan po razporedu

Zobozdravniki v navedenih ambulantah nudijo nujno zobozdravstveno pomoč:

dopoldan: od 7.30 do 10.15 ure,
popoldan: od 13.30 do 16.15 ure.

Ob sobotah zobozdravstvena služba v zdravstvenem domu ne dela.

Za nujne zadeve ob sobotah, nedeljah in praznikih se lahko obrnete na dežurne zobne ambulante v Kopru, Ljubljani ali v Novi Gorici, ki delajo od 8. do 12. ure.

Opozorilo: Nujne zobozdravstvene storitve so samo tiste, pri katerih je potrebno izpuljenje (ekstrakcija), rez (incizija) ali odprtje (trepanacija) zoba.

(navodilo za sprejem v zdravstveno obravnavo v ambulantah nujne med. pomoči, Dorijan Marušič, Minister, 26. 7. 2010)

Za druge primere vas zobozdravnik v nujni ambulanti ni dolžan sprejeti !

Zahvaljujemo se za razumevanje in spoštovanje razporeda ter za upoštevanje prednosti naročenih pacientov!

ZOBOZDRAVSTVENE AMBULANTE – NOVOSTI

Zdravstveni dom Ilirska Bistrica vam, dragi pacienti, na področju zobozdravstva nudi nekaj novosti.

Od **začetka letošnjega leta vam omogočamo rentgensko slikanje ORTOPAN**, na katerega ste do sedaj morali iti v Postojno ali celo dlje. Slikanje poteka vsak dan po urniku rentgena ZD Ilirska Bistrica. Za storitev je potrebno telefonsko naročilo na številko: 05 711 21 34.

Po več kot 20-ih letih so bili **prenovljeni prostori zobne tehnike**. S tem so naši zobni tehniki dobili ustrezne pogoje za opravljanje svojega dela. Boljši pogoji dela pa seveda pripomorejo tudi k višji kakovosti zobno-protetičnih izdelkov.

Ob prenovi je svoj kabinet dobila tudi Jenko Nataša, dipl. m. s., ki skrbi za **področje preventivne v zobozdravstvu**. V tem kabinetu bo lahko opravljala tudi individualne obravnave in svetovanja o pravilnem čiščenju zob in o skrbi za dobro ustno higieno.

V nove prostore se je preselila tudi šolska zobna ambulanta. Prostori in oprema v OŠ Antona Žnideršiča so bili popolnoma neustrezní, zato so bili narejeni novi prostori na lokaciji, kjer se nahajajo tudi ostale zobozdravstvene ambulante, to je **Ulica 4. armije, 6250 Ilirska Bistrica**. Poleg prostorov je ordinacija dobila tudi novo opremo, s čimer bo obisk zobozdravnika za paciente prijetnejši. Zaradi nove lokacije bo ambulanta pacientom bolj dostopna, saj je bila na prejšnji lokaciji v času šolskih počitnic zaprta. **Tel. št. (05 71 12 154) in urnik ostajata ista.**

Pacient, ki še nimajo izbranega osebnega zobozdravnika, obveščamo, da imajo **možnost izbire med spodaj navedenimi zobnimi ambulantami**.

Dragi pacienti, vljudno vabljeni!

MOŽNOST IZBIRE ZOBOZDRAVNIKA - OPREDELITEV PACIENTOV

EFREMOV SIMEON, dr. dent. med.

tel. št.: 05 71 12 151 ZOBOZDRAVSTVENE AMB., UI. IV. armije 1, Il. Bistrica

URNIK:	ODRASLI
SRE., ČET., PET.	07.30-14.00
PON., TOR.	12.15-19.15

SARAFOVA OLGICA dr.dent.med.

tel.št.: 05 71 12 152 ZOBOZDRAVSTVENE AMB., UI. IV. armije 1, Il. Bistrica

URNIK:	ODRASLI
TOR.,SRE.,PET.	7.30-14.30
PON., ČET.	12.15-19.15

SIMČIČ KATARINA, dr. dent. med.		
tel. št.: 05 71 12 150 ZOBOZDRAVSTVENE AMB., Ul. IV. armije 1, Il. Bistrica		
URNIK:	OTROCI, ODRASLI	
PON., TOR., PET.	07.30-14.30	
SRE., ČET.	12.15 -19.15	

POVALEC ANJA, dr. dent. med.		
tel.št: 05 71 12 154 ŠOLSKA ZOBNA AMBULANTA ZOBOZDRAVSTVENE AMB., Ul. IV. armije 1, Il. Bistrica		
URNIK:	OTROCI, MLADINA	
PON.	12.15-19.15	
TOR.,SRE.,ČET.,PET.	07.30-14.30	

BATISTA SIMON, dr. dent. med.		
tel.št: 05 78 82 013 ZP KNEŽAK		
URNIK:	OTROCI, ODRASLI	
PON., SRE.	12.15-19.15	
TOR., ČET.,PET.	07.30-14.30	

RDEČI KRIŽ SLOVENIJE JE PRIZADETIM V NEURJU V ČRNOMLJU NAMENIL 30.000 EVROV POMOČI IZ SKLADA SOLIDARNOSTI RKS.

V Črnomlju še ocenjujejo škodo nedavnega neurja s točo, ki jo je treba pričeti čim prej odpravljati, zato je Rdeči križ Slovenije iz sklada solidarnosti RKS za pomoč prizadetim v neurju območnemu združenju RKS Črnomelj 14. junija 2018 nakazal 30.000,00 EUR.

Prostovoljne finančne prispevke za prizadete družine in posameznike Rdeči križ Slovenije še naprej zbira na posebnem računu in s SMS donacijami. Posamezni darovalci in pravne osebe lahko prostovoljne prispevke za akcijo »UJMA 2018«, nakažejo na:

- Rdeči križ Slovenije, Mirje 19, 1000 Ljubljana,
- TRR: SI56 0310 0111 1122 296,
- sklic: 00 96875,
- BIC banke: SKBAS12X,
- koda namena: CHAR.

Mobilni operaterji Telekom Slovenije, A1, Telemach in T2 omogočajo SMS donacije na številko 1919. Pošljite ključno besedo UJMA za donacijo 1 EUR ali UJMA5 za donacijo 5 EUR.

SVETOVALNICA

»svetovanje, informiranje, motiviranje«

- Si želite informacije in svetovanje o **škodljivi rabi ter posledicah alkohola, tobaka, marihuane in drugih psihoaktivnih snovi?**
- Potrebujete **pogovor**, da skupaj poiščemo **možne rešitve?**
- Nudimo vam brezplačno **anonimno svetovanje ter strokovno pomoč.**

KONTAKT

VGC Dom na Vidmu
Vsak torek od 15.00 do 18.00
Vsak petek od 10.00 do 13.00

Zasebni zavod Moja pot
psihoterapija in svetovanje

SKUPINA ZA SAMOPOMOČ »KORAK«

Preko Zavoda Moja pot že osmo leto deluje skupina KORAK, ki jo obiskujejo ljudje s težavami v psihičnem zdravju. Pogosto o tesnobi, depresiji, paničnih napadih, obsesivno-kompulzivnih motnjah in drugih težavah težko spregovorimo, saj velikokrat ljudje ne razumejo naših stisk ali pa jih je preprosto strah, ker o tem nimajo znanja. Prav zato je skupina varno in zaupno okolje, kjer si lahko olajšate svoje stiske. Vsak v skupini ima lastne izkušnje.

Skupina je brezplačna. Srečujemo se **vsak drugi in četrti četrtek v mesecu ob 19.00** na Šercerjevi cesti 18 v Ilirski Bistrici. Vsak, ki želi obiskovati skupino, ima najprej srečanje z enim od vodij.

Dovolite reči tesnobi: »Dovolj te imam!«

Kontaktne osebi:

Jerica: penkoj@gmail.com, 040 8356 678

Judita: judita.dso@gmail.com, 041 707 602

Zasebni zavod
Moja pot
Šercerjeva cesta 18
6250 Ilirska Bistrica
+386 40 835 678
www.mojaipot.info

VEČGENERACIJSKI CENTER DOM NA VIDMU – MOŽNOST IN PRILOŽNOST

Če hočemo spremembo v svetu, moramo spremeniti najprej sebe, kajti le sebe lahko spreminjamo. »Ker besede mičejo, zgledi pa vlečejo«, je pomembno, kakšen zgled dajemo okoli. Če se odločimo za aktivno, dejavno in ustvarjalno življenje, kjer je učenje vseživljenjska naravnost, je taka odločitev oziroma življenjska drža najdragocenejša dota, ki jo lahko zapustimo potomcem. Vsak dan znova se lahko učimo in bogatimo, obenem pa bogatimo tudi druge, če se tako odločimo. **Nikoli ni prepozno za učenje, za spremembo.**

Majski program VGC-ja nam je s svojimi aktivnostmi omogočil, da izboljšamo svoje zdravje in počutje ter vstopimo v poletje samozavestni in zadovoljni sami s seboj.

Ponedeljkove delavnice s *Hojo do zdravja* so udeležencem pomagale, da so pridobili boljšo telesno kondicijo in obenem spoznavali okolico domačega kraja. Za boljše notranje počutje vseh zainteresiranih je poskrbela Darja Sekulič s podelitvijo svojih znanj o notranjem otroku, ki se nahaja v vsakem od nas.

Julij bo dopustniško razpoložen, nekoliko »razpuščen«, a kljub temu dejaven. V Točki moči v Domu na Vidmu in v Kresnički na Prešernovi 25 bodo potekale ustvarjalne delavnice in igrarije za otroke po razporedu, navedenem v preglednici mesečnih dejavnosti VGC-ja. Vabljeni otroci in starši oziroma stari starši, ki radi ustvarjate in se zabavate. Obljublamo ustvarjalnost, pestrost in razigranost. Na telovadbo za možgane vabimo vse, ki bi radi poskrbeli za to, da ta organ ohrani v dobri kondiciji. Obe generaciji se bosta povezali na delavnicah šaha za vse generacije v mesecu avgustu.

Počitnice vabijo v Večgeneracijski center Dom na Vidmu!

DEJAVNOSTI V MESECU JULIJU IN AVGUSTU 2018

VSAK PONEDELJEK 9.00-11.00 v VGC Domu na Vidmu (9., 16., 23. in 30. 7. 2018)	POČITNIŠKE DELAVNICE IN IGRARIJE – JULIJ igranje in ustvarjanje za otroke in njihove spremljevalce, dodatne informacije na 05 71 45 022 v dopoldanskem času
VSAKO SREDO 9.00-11.00 v VGC Domu na Vidmu (11., 18. in 25. 7. 2018)	POČITNIŠKE DELAVNICE IN IGRARIJE – JULIJ igranje in ustvarjanje za otroke in njihove spremljevalce dodatne informacije na 05 71 45 022 v dopoldanskem času
17.00-18.00 in od 18.00-19.00 v VGC Domu na Vidmu 19.00-22.00 v VGC Domu na Vidmu	SREČEVANJE ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV , poteka v dveh skupinah, prijave na 040 683 015, Jasmin Tomažič ACCESS BARS IZMENJAVE , facilitatorji in praktiki, kontakt 05 71 45 022 v dopoldanskem času
VSAK TOREK od 8.00-9.00 v VGC Domu na Vidmu 9.00-10.30 v VGC Domu na Vidmu 16.00-17.30 v VGC Domu na Vidmu VSAK PRVI TOREK V MESECU od 17.30 dalje v VGC Domu na Vidmu	BANKA NEFORMALNE POMOČI , predstavitev in pomoč pri uporabi storitev banke, izvajalka Romana Morano TELOVADBA ZA MOŽGANE , vaje, ki popestrijo vsakdan, krepijo um in nudijo zabavo SVETOVALNICA ZA OSEBE S TEŽAVAMI Z ODVISNOSTJO , prijave na 040 683 015, Jasmin Tomažič MEDITACIJE IN ENERGIJSKE TERAPIJE , dodatne informacije na 031 781 461, Martina Zorza, zaželen prostovoljni prispevek

VSAK ČETRTEK V MESECU 9.00-12.00 v VGC Domu na Vidmu VSAK ČETRTEK V MESECU od 13.00 dalje v VGC Domu na Vidmu	SVETOVALNICA ZA OSEBE S TEŽAVAMI Z ODVISNOSTJO , prijave 040 683 015, Jasmin Tomažič DRUŠTVO INCA , informacije o vsebini in delovanju društva na 05 637 38 24, Diana Pelosa ali drustvo.inca-oso@siol.net
VSAK PETEK od 9.00-11.00 v VGC Domu na Vidmu (13., 20. in 27. 7. 2018) VSAK TRETJI PETEK od 8.00-9.00 v VGC Domu na Vidmu	POČITNIŠKE DELAVNICE IN IGRARIJE – JULIJ igranje in ustvajanje za otroke in njihove spremljevalce dodatne informacije na 05 71 45 022 v dopoldanskem času SVETOVALNO SREDIŠČE ZA INFORMIRANJE ODRASLIH , Ljudska univerza Ilirska Bistrica

Vsi programi VGC-ja so brezplačni, zato bi jih bilo škoda zamuditi. Cilji VGC-ja so: informiranost, socialna vključenost, znanje in aktivacija. Prisrčno vabljeni, da damo življenju več radovednosti, pestrosti, razigranosti, smeha in vedrine, da spletemo trdnjše socialne mreže, da si delimo znanje in izkušnje. Skupaj smo močnejši, ustvarjalnejši in uspešnejši!

PREDSTAVITEV UDARNIH DOGODKOV V JULIJU IN AVGUSTU

1. POČITNIŠKE DELAVNICE

vsak ponedeljek, sredo in petek od 9.00–11.00, izvajalki Romana Morano in Jerica Strle z zunanjimi izvajalci

Delavnice so namenjene otrokom in njihovim spremljevalcem, da si z njimi popestrijo počitniške dopoldneve. V vsaki delavnici boste imeli priložnost ustvariti nekaj novega iz različnih materialov in pri tem uporabiti različne tehnike (papir, glina, pluta, blago ...).

2. TELOVADBA ZA MOŽGANE

vsak torek od 9.00–10.30, izvajalka Romana Morano in Andreja Stegu

Z možgani je namreč podobno kot z mišicami, ki ob redni uporabi ohranjajo moč in okretnost, ob zanemarjanju pa izgubljajo v življenju že pridobljene sposobnosti. Da telo

zmore določene telesne napore, potrebujejo mišice stalno vadbo. Podobno tudi možgani potrebujejo miselno vadbo, da zmorejo premagovati miselne napore.

Z vajami boste popestrili svoj vsakdan, krepili svoj um in se ob tem še zabavali.

3. ŠAH ZA VSE GENERACIJE V AVGUSTU od 20. 8. 2018–24. 8. 2018 in če bo interes še v tednu od 27. 8. 2018–31. 8. 2018

vsak dan od 9.00–12.00, izvajalec Danijel Beletić

Za konec počitnic vas vabimo, da se nam pridružite na delavnicah Šah za vse generacije, ki bodo namenjene vsem ljubiteljem te kraljevske igre, ne glede na starost in na šahovsko znanje. Pod mentorstvom FIDE mojstra Danijela Beletića bodo začetniki ubirali prve korake, tisti, ki pa že imajo določeno znanje, bodo tega poglobili.

Igra je primerna tako za otroke kot za odrasle, zato lepo vabljeni otroci, njihovi spremljevalci in vsi ostali odrasli, da se sprehodite po črno-belih poljih in odkrijete čarobni svet šaha tudi sami.

Delavnice so organizirane v sodelovanju s Šahovskim klubom Rimex Ilirska Bistrica.

BANKA NEFORMALNE POMOČI

V okviru *Večgeneracijskega centra primorsko-notranjske regije* se je z mesecem aprilom odprl portal **Banka neformalne pomoči**. Njen namen je **izmenjava brezplačnih uslug na področju družabništva, prevozov, varstva otrok ali starejših, nakupov, inštrukcij ...**

Namenjena je vsem, ki potrebujejo tovrstno pomoč ali so jo pripravljeni nuditi sočloveku. Izmenjava podatkov o ponudbi in potrebi po uslugah poteka preko spleta. To pomeni, da se posameznik **registrira na spletnem mestu Banke neformalne pomoči**, kjer odda svoj oglas ali povpraševanje. Do banke lahko **dostopate preko spletnega naslova www.tockemoci.si/banka-neformalne-pomoci**.

Primer: Na spletni strani oddam povpraševanje v rubriki **Ra-bim pomoč**: »Iščem prevoz iz Ilirske Bistrice do Ljubljane z osebnim avtomobilom.« Z osebo, ki se na oglas odzove, se dogovorim za vse ostale podrobnosti.

V kolikor nimate računalnika ali potrebujete pomoč pri registraciji in/ali vnosu podatkov, nas lahko pokličete **vsak torek in četrtek od 10.00–12.00 na brezplačno telefonsko številko 080 41 45** ali pa se **osebno oglasite** v prostorih VGC-ja Dom na Vidmu **vsak ponedeljek dopoldan od 8.00–10.00**.

Z veseljem vam bomo pomagali!

Vse potrebne informacije o omenjenih dogodkih boste našli tudi na **FB profilu VGC Dom na Vidmu in VGC Pivka**, na spletnih straneh www.tockamoci.si ali www.lu-ilirska-bistrica-si, na **FB profilu Centra za socialno delo Ilirska Bistrica** in **na spletni strani Občine Ilirska Bistrica**. ●

DEJAVEN MAJ V DRUŠTVU INVALIDOV ILIRSKA BISTRICA

Po programu, ki smo ga sprejeli na zboru članov v februarju, smo kar delovno zakorakali v to leto, saj uspešno nadaljujemo z različnimi aktivnostmi. Veliko društvenih dejavnosti pa se je odvijalo prav v maju.

V društvu posvečamo veliko pozornosti ohranjanju zdravja in osveščanju za zdrav življenjski slog. Tako smo na sedežu društva prisluhnili predavanju zastopnice bolnikovih pravic in dobili odgovore na številna vprašanja. V sodelovanju z zdravstvenim domom smo organizirali preventivno merjenje dejavnikov tveganja in dobili strokovne napotke za obvladovanje različnih zdravstvenih težav.

Pomemben socialni stik so tudi obiski, srečanja in druženje težjih invalidov. V tem mesecu smo jih obiskali, simbolično obdarili in jih povabili na tradicionalno družabno srečanje, ki se ga je udeležilo blizu 100 članov. Med njimi so bili tudi

jubilanti, ki so ali bodo letos praznovali okrogle rojstne dneve. Kar 34 udeležencev je bilo starih 80 ali več let, 8 je bilo sedemdesetletnikov, najmlajša udeleženka pa bo praznovala 60. rojstni dan. Najstarejši udeleženci sta bili naši dolgoletni članici Anica Tomšič (92 let) in Anica Frank (89 let). Čestitali smo Dori in Marjanu Hrabarju za diamantno poroko, Marti in Jožetu Petraču pa za zlato poroko. Vse udeležence smo pospremili s kulturnim programom, prijetno glasbo, jih obdarili in poskrbeli za prevoze. Rdeča nit programa je bila Minattijeva pesem *Nekoga moraš imeti rad*.

Tudi naši športniki niso mirovali. Strelci so bili organizatorji področnega strelskega tekmovanja in dosegli visoko uvrstitev. Moške in ženske balinarske ekipe so se pomerile na področnem tekmovanju v Ajdovščini in se udeležile meddruštvenih balinarskih tekmovanj v Kopru in v

Starem trgu. V juniju pa bodo balinarke in balinarji izvedli meddruštveno balinarsko tekmovanje na domačih baliniščih, kjer bo sodelovalo 24 ženskih in moških ekip. To športno srečanje

je že tradicionalno namenjeno obeleženju občinskega praznika in dneva državnosti. Tudi na ribiče ne smemo pozabiti, saj so se udeležili področnega tekmovanja v športnem ribolovu na Goriškem.

Kaj pa majski izlet? Tokrat nas je pritegnila zahodna Istra. Prvi postanek je bil v Poreču (na sliki), ki je eno izmed najbolj znanih in obljudenih obmorskih letovišč v hrvaški Istri. Strokovno voden sprehod po mestu na vsakem koraku odkriva različne slogovne in kulturne vplive, ki so prispevali k današnji obliki mesta. Vkrkali smo se tudi na ladjico, ki nas je popeljala v Limski kanal oz. zaliv, ki se zareže v kanjonske brežine ponekod visoke tudi 100 metrov. Ta naravni fjord v Istri je dolg približno 10 km in na najširšem delu širok 600 m. Potovanje z ladjico se je zaključilo v Rovinju, ki je znan po svojih ozkih uličicah in starih palačah v beneškem slogu. ●

Jožica Žibert,
predsednica DI Ilirska Bistrica

POMLAD V DRUŠTVU DIABETIKOV

Člani Društva diabetikov Ilirska Bistrica pomladne dni izkoristimo za gibanje in aktivnosti v naravi. Tudi letos smo toplejše predvsem pa daljše dneve izkoristili za pohode, balinanje na prostem in izlete.

Tako je v polnem razmahu pomladni del tekmovanj *Območne balinarske zveze Postojna*, kjer tekmuje tudi naša moška in ženska ekipa. S turistično agencijo Relax Dravograd smo izpeljali lep 4-dnevni izlet na Korčulo, ki ga lahko prištevamo med kratka edukativna okrevanja. Druga skupina pa se je v tem času udeležila državnega športnega tekmovanja v Dolenjskih Toplicah in se vrnila z dvema medaljama. Marjan Hrabar in Ljubica Vičič, iskrene čestitke! Drugi petek v juniju smo izpeljali še tradicionalno srečanje sladkornih bolnikov pri Novakovem mlinu. Pripravili smo veliko športnih aktivnosti, žal pa smo se zaradi obilnih padavin morali zadovoljiti z animacija-

mi pod šotorom – škrebanjem, igranjem kart, srečelovom in plesom. Z veselim melodijami nas je tokrat razvajal ansambel *Kergelci izpod Ahca*. Seveda pa mimo strogih pravil predsednice, da vedno, ko so diabetiki na kupu, slišijo tudi kak strokovni nasvet o obvladovanju sladkorne bolezni, ni šlo. Tokrat smo se pogovorili o nogah, ki so sicer daleč od pametne glave, vendar moramo tudi zanje dobro poskrbeti.

Kljub temu da se bližamo poletju, naših aktivnosti še ni konec. Obiščite nas v času dežurstva ob sredah ali sestanek v dneh in vsako 3. sredo v mesecu popoldan od 17.30 do 18.30, ko smo vam na voljo laični svetovalci.

Ob koncu se iskreno zahvaljujem vsem sponzorjem, ki so se odzvali na našo prošnjo za sponzorska sredstva za izvedbo srečelova. Zahvala gre tudi ga. Silvi in g. Ediju Čotarju ter njuni ekipi, ki je poskrbela, da je bilo srečanje odlično izpeljano.

Andreja Rebec, dipl. predsednica DD Ilirska Bistrica

SPREMEMBE NA DELOVNEM MESTU

Značilne osebnostne deformacije, kot so: nezanesljivost, površnost, prepirljivost, lažnivost ipd. pomembno vplivajo na položaj v delovni skupini pa tudi na počutje alkoholikovih delovnih tovarišev. Zaradi stalne ali občasne vinjenosti in zaradi slabega počutja, posebno ko preživlja mačka, slabše dela. Tudi povsem trezen je običajno pri delu manj učinkovit, ker je telesno izčrpan in bolan.

Delovni tovariši pogosto povsem upravičeno negodujejo, ker so sami primorani opravljati tudi njegovo delo oziroma popravljati napake, ki jih je napravil zaradi površnosti in malomarnosti.

Ko pride pozneje zaradi napredovanja bolezni zaradi več dni trajajočega popivanja, začne bolnik izostajati z dela. S tem ne povzroča samo običajnih motenj v delovnem procesu, temveč vnaša tudi napetost in nezadovoljstvo v svojo delovno skupino. Razumljivo je, da so ga sodelavci počasi siti in zahtevajo učinkovito ukrepanje, če seveda sami nimajo problemov z alkoholom. V nasprotnem primeru pa drug drugega ščitijo in otežujejo reševanje tovrstnih težav v delovni organizaciji.

Strokovnjaki po svetu in tudi pri nas ocenjujejo, da je okrog 15 % odraslih moških odvisnih od alkohola in da ostalih 15 % pije na tvegan način.

Odvisen človek je odsoten z dela povprečno okoli 2 meseca letno, kar je 2,5-krat več kot nealkoholik. V življenju pa takoj izgubi okoli 10 let delovnega staža. K temu je treba prišteti še zmanjšanje delovne sposobnosti, saj je z vrsto raziskav dokazano, da alkohol že pri koncentraciji 0,5 promila v krvi zmanjša moč mišic za okoli 16 %.

Vse to vodi do upadanja produktivnosti, saj se njegovo delo v pijanosti ali »mačku« po kakovosti in količini ne more meriti z delom zdravega, prisebnega in treznega človeka. S tem pa škoduje tudi ugledu svoje delovne organizaci-

je. Poleg tega odvisen človek pogosteje oboleva in je tudi dalj časa bolan, ker zaradi vsesplošne izčrpanosti in podhranjenosti njegova odpornost slabi in se ga vsaka bolezen prej prime ter dalj časa zdravi. Glede stroškov, ki pri tem nastanejo, stane alkoholik družbo 3-krat več kot nealkoholik.

Alkoholiziranost in sindrom odvisnosti od alkohola igrata pomembno vlogo tudi pri delovnih nesrečah. Različne študije, ki so jih napravili v mnogih deželah, kažejo na to, da je med alkoholiki 3-krat več delovnih nesreč kakor med nealkoholiki.

Prav tako ne smemo spregledati invalidnosti, ki jo povzročata alkoholiziranost in sindrom odvisnosti od alkohola. Ta je lahko dvojna:

- **primarna ali neposredna invalidnost** je posledica škodljivega delovanja samega alkohola, ki organizmu prizadene trajne okvare ali bolezni;
- **sekundarna ali posredna invalidnost** pa je posledica prometnih ali drugih delovnih nesreč, pri čemer lahko postane invalid tako tisti, ki pije in je odvisen, kot tudi soudeleženi nedolžni trezni ljudje.

SPREMEMBE V ŠIRŠI DRUŽBENI SKUPNOSTI

Zaradi čedalje bolj motečega obnašanja, ki ne ostaja več skrito za domačimi zidovi, se človeku položaj v družbi vedno bolj slabša. Zaradi neiskrenosti in dvočnosti mu neposredno malokdo kaj reče. V njegovi prisotnosti so tiho in se mu prilagodijo, sicer pa se ga izogibajo, ga na skrivaj opravljajo in nasploh »zahtevajo«, naj »družba« kaj ukrene v zvezi z njim.

Značilno je, da je odvisen človek nezanesljiv – veliko govori in obljublja, vendar nikoli ne moremo zanesljivo vedeti, ali bo v stanju to tudi narediti. Ob raznih akcijah nanj nihče resno ne računa. Če kaj reče, ga nihče ne jemlje resno.

S svojim vedenjem povzroča zgražanje in odpor, zato je pogosto v različnih družbah nezaželen. Medse ga sprejema samo še tisti, ki so na istem kot on. Tako se kmalu znajde med tako imenovano obrobno (marginalno) populacijo, v katero spadajo skupine ljudi z izrazito družbeno nesprejemljivim (asocialnim) načinom obnašanja, kot so: kriminalci, klateži, prostitutke ipd.

V tej fazi so se ga po navadi že odrekli tudi domači, tako da tava od gostilne do gostilne, priložnostno kaj malega postori, da zasluži za pijačo. Ko tega ne zmore več, se poslužuje raznih kaznivih dejanj (tatvine, vloma, rop, zvodništva, prosjačenja, izsiljevanja ipd.). Ker sam zase ne more več poskrbeti, postane odvisen od pomoči drugih in pogosto pristane v kateri od socialnih ustanov. ●

Jasmin Tomažič, terapevtka

MOJA VAS

*Moja vas,
tam je Kras –
kamen, brinj in bor,
lipa – lepota sence njene.
V moji vasi
sreča, mir, veselje.
Sonce sije
in kraška burja brije.
V domači vasi
tam petelin se oglasi,
še prej ko sonce jo obsije,
rosa pade,
da umije prah.
V jutranji zarji
moja vas kot biser zažari,
kraja lepšega na svetu ni.*

Helena
žena zdravljenega alkoholika

PREBIRANJA

Dr. Phil. Johannes Zwiauer, *Antropozofska medicina*, Založba Ajda, Vrzenec 2003.

»Zgodovina medicine se izgublja v davnih časih, v temi misterijev. Misteriji so skrivnost. V zunanjem svetu se je o tem, kar se je v misterijih dogajalo, malo vedelo. Vedeli so, da so v egipčanskih misterijih, v templjih bolnike spravili v globoko spanje. V tem se jim je prikazala boginja Isis in že samo doživljanje te boginje je pripeljalo do ozdravljenja. Tudi pri grški medicini, ki je od Egipčanov veliko sprejela, je bilo zdravljenje povezano z božjim. Ena izmed znanih osebnosti, povezanih z zdravljenjem, Hiron, ki je imel pozneje Eskulapa za svojega učenca, je bil s tem, ker je živel še povsem v bližini bogov, nekako nad ljudmi. Počasi je povezava z božjim izgubila in ljudje, ki so bili bolni, so začeli hoditi k zdraviteljem, drugim ljudem.«

Dr. Phil. Johannes Zwiauer je po poklicu kemik in farmacevt. Sooblikoval je razvoj antropozofske orientirane medicine. Bil je direktor farmacevtske firme Weleda Dunaj in prihajal je velikokrat v Slovenijo. Področja njegovih predavanj so zdravilna zelišča, prehrana, poreklo človeka, povezanost človeka s kozmosom in antropozofska medicina. V pričujoči knjižici nam avtor predstavlja medicino, ki človeka ne obravnava le kot skupek snovi, ki se jih lahko izmeri, temveč kot živo bitje, pri katerem prežema telesne substance energija življenja, energija duševnosti in energija človeku lastnega duha. Predstavi medicino, ki upošteva vse nivoje človeškega zdravja. Avtor predstavi razliko med modernim odpravljanjem simptomov bolezni in resničnim zdravljenjem, pomen in smisel bolezni, v čem so utemeljene sile samoozdravitve, predstavi pa tudi bistvene vire zdravil, ki jih uporablja antropozofska medicina. Človek

je zasnovan univerzalno in ne sme postati enostranski. Kadar izgubi univerzalnost, kadar preide v enostranskost, ki jo kot človek ne more prenesti, se pojavi bolezen. Rudolfu Steinerju se je potrebno zahvaliti za sliko človeka, deljeno na tri. Zgornji pol je imenoval živčevje in čutila, spodnji pretvorba in okončine, srednji sistem človeka pa ritmični, kamor spadata cirkulacija krvi in dihanje. Zgornji je mir, trda lobanja, hladno. Nasprotje tega je v spodnjem človeku, v delu za presnovo in okončine. Tam bi naj bilo vedno vse v gibanju. V presnovi, tudi ko spimo, ni miru. V spodnjem delu človeka mora biti vedno prisotna toplota, tam toplota tudi nastaja. V spodnjem delu človeka je stalna preobrazba, izgradnja, razgradnja. V zgornjem delu pri živčevju je vedno samo razgradnja. Vsaka celica, ki tam odmre, manjka, saj je človek ne more ponovno izgraditi. Modrost narave omogoča, da je človek opremljen s tako količino živčnih celic, da jih kljub temu, da jih stalno zgublja, ostane dovolj na razpolago. Znanost se dandanes ukvarja predvsem s spodnjim slojem človeka – s fizično, materialno substanco, iz katere je narejeno telo. O povezavah duševnega in fizičnega telesa konvencionalna medicina današnjega časa ve zelo malo, čeprav se nekje v daljavi svetlika želja po celostni obravnavi človeka, medtem ko antropozofska medicina vključuje v spoznanja o človeku tudi dušo in duha. Odprave simptomov neke bolezni ne moremo imeti za ozdravitev. Medicina današnjega časa namreč blokira simptome. Že imena zdravil govorijo, da lahko nekaj preprečimo, blokiramo. Ampak če bolezen premagamo, pridemo do novega zdravja. Z boleznijo se nekaj naučimo,

okrepimo imunski sistem. Človek nosi sile ozdravljenja v sebi. Če dobro spimo, nam zdravje služi bolje. Dojenček veliko spi. Človek pride do napačnega sklepa, da dojenček nič ne dela, ampak samo spi, vendar v spanju počne več kot kadarkoli pozneje v življenju – izgrajuje svoje telo. In zdravje je odvisno od srednjega človeka. V bistvu smo ljudje zaradi naše sredine. Ko je zdravil hišni zdravnik, je bilo lažje, saj je družino poznal generacije dolgo. Kakorkoli že, glavno vprašanje, ki si ga moramo zastaviti, je, kaj se je človek na boleznih naučil. Če človek bolezen sprejme kot izziv in ima podporo, lahko tudi v neozdravljivem primeru živi čisto drugače naravnano in lahko kljub vsemu svoje življenje naredi pozitivno. Morda samo še nekaj drobnih nasvetov iz knjižice: Proti sklerozi naredite nekaj že samo s tem, da jeste med. Med pomeni starejšim ljudem kot mleko dojenčkom, saj ohranja etrsko telo prožno. Kalcij najdete v hrastovem lubju. Za visok krvni tlak jemljite trnulje in črni trn. Pri nizkem tlaku priporočajo železov preparat v tekočem stanju. Pri težavah s srcem je recept veliko ljubezni in tako dalje in tako dalje. Zdravnik zdravi, ozdravi pa narava. Ne zdravila temveč etri v nas. Zdravilo je samo pomoč, ki se organizmu ponudi kot učitelj, od organizma pa je odvisno, ali to sprejme.

Do naslednjega branja vam želim predvsem zdravja in veliko počitka, da boste nasmejani gledali nase in v svet. ●

Patricija Dodič

JEZIKOVNI NASVETI

Kdaj uporabiti nedoločnik in kdaj namenilnik?

Hočem **skakati** ali **skakat**? V naravo grem **razmišljat** ali **razmišljati**? Imam nekaj za **povedat** ali **povedati**? Moram **prepisat** ali **prepisati** nalogo? Andrej **pride iskat** ali **iskati** knjigo? Kaj **tečeš gledati** ali **gledat**?

Veliko ljudi ima težave s pravilno rabo nedoločnika in namenilnika. Če ste vi izjema, vas prosim za razumevanje. Tema današnje jezikovne svetovalnice je prav raba nedoločnika in namenilnika z namenom, da vam bo slovenščina delala eno preglavico manj.

Najprej odgovorimo na vprašanje, kaj sta nedoločnik in namenilnik.

Nedoločnik je neosebna glagolska oblika, ki se konča na **-ti** ali **-či** (*gledati, peči*).

Namenilnik pa je neosebna glagolska oblika, ki se konča na **-t** ali **-č** (*pisat, teč*).

KDAJ UPORABITI NEDOLOČNIK IN KDAJ NAMENILNIK?

Tukaj je jezik na naši strani – torej na strani uporabnikov. Obstaja samo eno pravilo, ki ga moramo upoštevati, pa bomo nedoločnik in namenilnik vedno uporabljali pravilno.

Namenilnik uporabljamo ob glagolih premikanja oziroma gibanja, kot so: grem, hodim, pojdem, peljem se, hitim, odpravim se, pošljem itd., **za vsemi drugimi glagoli pa stoji nedoločnik.**

To je vsa umetnost!

KAKO DOLOČIMO GLAGOLE, KI IZRAŽAJO PREMIKANJE?

Zelo preprosto. Razberemo jih iz njihovega pomena. V uvodnem odstavku sem jih podčrtala: grem, pride, tečeš.

PRIMERI PRAVILNE RABE NEDOLOČNIKA IN NAMENILNIKA:

Danes popoldan moram študirati. (*nedoločnik*)

Kdaj greš iskat mamo na letališče? (*glagol premikanja --> namenilnik*)

Hoče **skakati** po ponjavi. (*nedoločnik*)

Poleti vas pridemo obiskat na morje. (*glagol premikanja --> namenilnik*)

Imam nekaj **povedati**. (*nedoločnik*)

Kaj tečeš gledat?

(*glagol premikanja --> namenilnik*)

Poslali so ga delat.

(*glagol premikanja --> namenilnik*)

Ne smem **narediti** neumnosti.

(*nedoločnik*)

Nehal mi je **nagajati**. (*nedoločnik*)

Začela je **pisati** dnevnik. (*nedoločnik*)

Zmedo dela **pogovorni** oziroma **kratki nedoločnik**, ki je samo pogovorna oblika in ga v knjižni slovenščini ne smemo uporabljati! Takšen je npr. »začnem delat«.

Kaj pravite? Od zdaj naprej bo raba namenilnika in nedoločnika za vas mala malica

Če naletite na kakšen trd oreh v zvezi z rabo jezika, ki ga ne znate streti sami, mi pišite na: trojc3@gmail.com in potrudila se bom, da boste dobili odgovor.

Želim vam veliko zanimivih jezikovnih doživetij do prihodnjic! ●

Tamara Rojc,
prof. slovenščine

10.
AVG.
PETEK

SHOD V
KNEŽAKU

18.00 Otroške delavnice
Zvečer:
Ansambel
LISJAKI

11.
AVG.
SOBOTA

16.00 Turnir v škrebanju
Fotografska razstava:
Usje u lufti ... že 10 let!
18.00 Otroške delavnice
Zvečer:

Dejan Vunjak
in Brendijeve barabe

V času prireditve bo v Pumpa Baru Knežak na ogled razstava OKUS PO SOLI, avtorja Edvarda Primožiča, iz Fotokluba Color z Reke.

Za najavljene skupine bo možnost ogleda gasilske zgodovinske sobe Prostovoljnega gasilskega društva Knežak in lokalnih znamenitosti.

KŠTD
Tabor Kalč 1869
Knežak

OBČINA
ILIRSKA
BISTRICA

I FEEL
LOVE
ILIJA

TURISTIČNA
ZVEZA
SLOVENIJE

Sportna unija Slovenije
Priznani v glasbi

KLUB ZA
SLOVENSKO
LITERATURO

FOTOGRAF IN PLANINEC RAZSTAVLJA

Galerija Doma na Vidmu v Ilirski Bistrici je v mesecu juniju gostila fotografa in planinca Darka Moharja, po rodu Slovenca, ki že vrsto let živi na Reki na Hrvaškem.

Mohar, rojen leta 1952 v Murski Soboti, je v Prekmurju živel le kratek čas, saj se je družina leta 1958 v želji po zaslužku preselila v Baško na hrvaški otok Krk. Osnovno šolo je obiskoval v Baški, gimnazijo na Reki in Fakulteto za elektrotehniko v Ljubljani. Nekaj let je bil zaposlen v Iskri v Kranju, potem pa si je našel službo in si ustvaril družino na Reki. Do upokojitve leta 2017 je bil zaposlen na reški Carinski upravi. Na Bistriškem ga zelo dobro poznajo predvsem kot planinca. Zadnjih 16 let je Darko Mohar pomemben in zelo aktiven član ter vodja planinske skupine pri *Kulturno-prosvetnem društvu Bazovica na Reki*, ki je tesno povezana s *Planinskim društvom Snežnik Ilirska Bistrica*. Je odličen organizator ki nobene naloge ne prepusti na-

ključju, zato jih skrbno načrtuje, izpelje in zabeleži. Organiziral je že nešteto planinskih izletov, razstav in druženj. Po njegovi zaslugi je društvo prepoznavno v Sloveniji, na Hrvaškem in v sosednji Italiji, tessen stik pa imajo tudi s planinci v Bosni in Hercegovini.

Fotografiranje je njegov konjiček od mladih nog, intenzivno pa se z njim ukvarja zadnjih 15 let. Šestkrat je razstavljal samostojno, več kot osemdesetkrat pa smo njegove fotografije lahko videli tudi na skupinskih razstavah. Prejel je že veliko priznanj in nagrad. Med službovanjem v Kranju je bil nekaj časa član *Foto kluba Kranj*, sedaj pa je član *Foto*

kluba Color na Reki in Foto skupine KPD Bazovica.

Razstavo, s katero se prvič predstavlja v bistriški galeriji, je poimenoval *Baščanski kamik* (kamen) in *druge zgodbe*. Obiskovalci so si lahko ogledali v fotografije ujeta baščansko naravo, lepoto kamnitih skulptur, duhovito in rahločutno ujetih med morje in hribovje. Kot »druge zgodbe« pa je na ogled postavljenih še nekaj umetniških fotografij iz njemu tako ljubih drugih ciklusov (pustni motivi, reški posnetki ...).

Uvodne prireditve, ki jo je vodil Rajko Kranjec, se je poleg Bistričanov udeležilo večje število fotografov in planincev od vsepovsod. Avtorjeva planinska prijateljica Maruška Lenarčič, ki je dejansko najbolj zaslužna, da je prišlo do realizacije te razstave, je zbrane tudi nagovorila. Pridružila se ji je še predsednica *PD Snežnik Ilirska Bistrica* Darinka Dekleva. Darku Moharju se je s šopkom cvetja zahvalila za dolgoletno prijateljstvo in sodelovanje.

Samo dogajanje je bilo bogato glasbeno obarvano. Oglasile so se sopile (pihalni instrument). Iz Baške – kraja, kjer je avtor razstave preživel mnogo let, sta na prireditev prišla dva glasbenika tamkajšnje folklorne skupine Šoto in ves čas zabavala obiskovalce s tradicionalno baščansko glasbo. ●

Rajko Kranjec

ČILE V KNEŽAKU

Razstava lepot oddaljene Južne Amerike je v Pumpa bar privabila številne obiskovalce, ki so si z zanimanjem ogledali razstavljene fotografije avtorja Tomaža Kastelica.

»Čudovito je, ko si lahko doma ogledamo fotografije krajev, ki smo jih obiskali, saj nas fotografija spomni, kje smo bili in nam obudi občutke, ki smo jih tam doživeli. V tem je resnična dragocenost fotografije,« je obiskovalce ob otvoritvi razstave nagovorila voditeljica dogodka Neta Vergan.

Slike, ki jih je Tomaž Kastelic zabeležil s svojim fotografskim objektivom, odsevajo pristno lepoto neokrnjene narave. »Čile je daleč od Evrope in se bistveno razlikuje od naše domovine. Dela, ki jih razstavljam, so nastala na višini od 3000 do 5000 m, kjer je zrak izjemno čist. Slike so zelo lepe, ker ni vlage niti meglice,« je skrivnost lepih fotografij razkril avtor razstave.

Motivi so se fotografu ponujali kar sami, saj človek ob stiku z lepoto narave težko ostane hladen. Utrinki osem milijonske metropole Santiago očarajo z razgledom na mogočne stavbe in nebotičnike. Velik vtis na avtorja so naredili gejzirji, ki jih je obiskal v zgodnjih jutranjih urah, saj je zjutraj najbolj viden kontrast s paro. Kot pove Kastelic, se samo uro pozneje slika gejzirja popolnoma spremeni, saj para izgine in vse, kar ostane, je voda, ki brbota. Zanimiv motiv andskih visokogorskih pašnikov predstavljajo vikunje – najmanjše predstavnice južnoameriških kamel; andski kondor pa kot največja letéča ptica na

svetu z največjim razponom kril 3,3 m pri človeku zbuja veliko strahospoštovanje.

»Latinska Amerika je izjemno domača dežela, kjer vlada sproščenost, ki se je človek zlahka navadi. Predstavlja čisti užitek bivanja in je daleč od naše strogosti,« je ob koncu razstave, ki so jo glasbeno obogatili učenci Glasbene šole Ilirska Bistrica, poudaril Tomaž Kastelic. ●

VABILO V KNJIŽNICO MAKSE SAMSA

Vse naše bralce in ostale uporabnike vabimo, da se nam tudi to poletje pridružite pri poletnih projektih v Knjižnici Makse Samsa.

Na oddelku za odrasle potekata projekta **Primorci beremo 2018** in **Bralna značka za odrasle** (vabljeni k spoznavanju slovenskih avtorjev). Pri izposojevalnem pultu vas čakajo novosti z različnih strokovnih področij in leposlovja. Pripravili smo tudi poseben izbor dopustniških lahkotnih knjig za lažjo izbiro, kaj brati na dopustu.

Dopolnili smo tudi izbor e-knjig na **BIBLOS-u**, na novo pa si lahko v naši knjižnici izposodite tudi bralnik.

Mlade bralce nagovarjamo s počitniško bralno značko **BRALNI ČRV**. Otroci morajo prebrati 5 knjig po lastnem izboru (primerne starosti), knjigo pa nato predstavijo na različne načine: z ilustracijo na temo prebrane knjige ali z drugimi likovnimi izdelki, lahko pa tudi z obnovo knjige (pisno ali ustno). V septembru pa jih čakata zaključna prireditev in nagrada!

Pripravili smo tudi dva počitniška **TEMATSKA KNJIŽNA KVIZA**.

Na mladinskem oddelku ste vabljeni v **IGROTEKO**, kjer vas čaka pester izbor igrčk za najmlajše in veliko družabnih iger za vse generacije. Igrače si lahko tudi izposodite in si z njimi popestrite tople počitniške dni. Iz našega obsežnega in pestrega izbora **FILMOTEKE** si lahko za teden dni izposodite svojo najljubšo risanko ali film. Tudi v času šolskih počitnic ste otroci vabljeni na ogled mladinskega filma ali risanke na velikem platnu, ki si ga/jo boste lahko

Knjižnica Makse Samsa
Ilirska Bistrica

POLETNI URNIK (julij, avgust)

PON., SRE., PET.	7.00–12.00 in 16.00–19.00
TOR., ČET.	7.00–15.00
SOB	zaprto

izbrali sami po lastni želji. Pridite in uživajte kot v kinu!

Podrobnejše informacije o projektih dobite v knjižnici oz. na tel. 71 44 188.

Želimo vam prijetno poletno branje in zabavo ter vladno vabljeni v Knjižnico Makse Samsa! ●

INDUSTRIJSKI DIZAJN V SODOBNO PRENOVLJENEM LOKALU

S celovito prenovo gostinskega lokala *Coccolo* v Podgradu so svetovne smer-nice arhitekturnega oblikovanja pre-nešene in interpretirane tudi v domače okolje. V dialogu z lokalnimi rokodelci, ki so pomagali uresničiti inovativno vi-zijo arhitektke Helene Kalčič, je ustvar-jen edinstven arhitekturni odgovor v prostoru glede na njegov kontekst in uporabo.

Prava oblikovalska poslastica je po na-ročilu izdelana skulptura iz cortena, ki

kraljuje ambientu. Unikaten ekscentrič-ni izdelek dinamičnih linij elegantno razmeji odprti prostor in hkrati povezu-je dva dela v harmonično celoto.

Preplet talne keramike na dani kvadra-turi je temelj radoživemu slogu, ki z uporabo železa – materiala brezmejnih možnosti – ustvarja osrednjo nit ambi-enta. Odsev industrijskega dizajna je za-čutiti v prenekaterem elementu kot tudi v prvič uporabljenih železnih zavesah, ki suvereno kljubujejo svojim predhodni-

cam. Svetlobne rešitve, leseni detajli in modrina pohištva mehčajo robustnost surovega materiala. Sodobno opremljen lokal nudi vizualno zanimiv sprehod, ki z ravno pravo mero oblikovalske drznosti zagotavlja prijetno druženje ob kavi. ●

Helena Kalčič, univ. dipl inž. arh.

Namen prispevka je dvig vsesplošne zave-sti o kulturi bivanja.

Če prenavljate prostor ali okolico in bi potrebovali nasvet arhitektke Helene Kalčič, pišite na naslov od-mevi@ilirska-bistrica.si!

KDO JE TUKAJ NOR?

Večina še nikoli v življenju ni slišala za grad Cmurek. Pa saj tudi jaz ne bi, če se lani kot zaposleni v VDC-ju Ilirska Bistrica ne bi udeležil tabora *Dezinstitucionalizacije* ravno v tej graščini. Nisem ravno nepismen, a ta beseda mi je ena najbolj *zoprnih* v našem jeziku in mi vemer povzroča težave ☹! Grad Cmurek je še dvajset let nazaj služil državi kot dislociran psihiatrični zavod oz. kot norišnica. Lokacija je idealna in odmaknjena, saj krožna gradnja neprodušno zapira dvorišče. Na sprednji strani gra-

RES BIL BI NOR

*Na glavi imam kletko, moja ura stoji.
Vzeli so mi čas, glas in skrbi.
Zunaj je muska, korake poznam.
Tu zguljene glasbe sem sit.*

REFREN

*Res bi bil nor, če bi hotu bit not. (2x)
Res bil bi nor ...*

*Zamotli so mi prste z drobnarijami.
Zdaj lahko krasim pas na svoji postelji.
Stuširajo me, ko se jim zazdi.
Gledam, gledam v prazno ...*

du, ki je bil prvič omenjen že leta 1299, je prepad, na zadnji strani pa stoji obzidje. Ko sem lani prvič prečkal lesen most pred vhodom, se mi je asociacija na Auschwitz ponujala kar sama od sebe. Študentje Fakultete za socialno delo so tudi letos v najlepšem mesecu tam organizirali tabor *Dezinstitucionalizacije* z naslovom »KDO JE TUKAJ NOR«, na katerega so bili povabljeni tudi varovanci iz VDC-ja Ilirska Bistrica s spremljevalci. Namen tabora na gradu Cmurek je bil ozaveščanje ljudi o zastarelosti in nehumanosti zapiranja psihično bolnih ljudi v ustanove, kot je le dvajset kilometrov oddaljeni zavod Hrastovec, in omogočanje bolj samostojnega in individualnega življenja posameznikov, ki so sposobni zaživeti samostojno, a trenutno žal te možnosti v naši državi nimajo. Petdnevni tabor je bil sestavljen iz premnogih delavnic in aktivnosti, ki so bile ustrezno prilagojene slehernemu posamezniku. V notranjosti gradu se nahaja Muzej norosti in srh me spreleti ob misli, da bi človek preživel več desetletij »življenja« zgolj in samo na tej lokaciji. Letos je bil na taboru prvič organiziran tudi šahovski turnir, kjer sem osvojil 1. mesto in moji drugo uvrščeni kolegi, študentki Rene, žal precej zagrenil emancipacijo. »No, pa saj bo še priložnosti za revanš, bejb«! ☺

Za zaključek tabora smo na glasbeni delavnici skupaj ustvarili novo pesem, s katero smo želeli poustvariti vzdušje in občutke ljudi, ki jim je že leta kratena tista osnovna življenjska pravica, ki je nam ostalim čisto »normalnim in običajnim ljudem« že leta tako samoumevna. Začne pa se na črko S. ☺

Pa zdravi ostanite do prihodnjč! ●

Matjaž Vrh

URNIK

Urnik spominske sobe na Ostrožnem Brdu

JUNI-JULIJ:

- sobota, nedelja in prazniki: 10.00–18.00,
- ponedeljek–petek: po dogovoru.

Voden ogled rekonstrukcije Partizanske bolnice Zalesje (kuhinja, baraka za ranjence, zemljanka)

JUNI-JULIJ:

- sobota, nedelja in prazniki: ob 11.00 in ob 16.00,
- ponedeljek–petek: po dogovoru.

Informacije in najava skupin:

- tel.: +386 (0)5 998 50 11,
- mob.: +386 (0)30 345 221,
- e-mail: info@tic-ilbistrica.si.

CENIK

Voden ogled po spominski sobi na osebo:

- odrasli – 2€,
- mladina (osnovnošolci, dijaki, študenti) – 1€.

Voden ogled po spominski sobi in po objektih Partizanske bolnice Zalesje:

- odrasli – 3€,
- mladina (osnovnošolci, dijaki, študenti) – 2€.

Brezplačni ogledi: predšolski otroci, brezposelne osebe, spremljevalci turističnih/ šolskih skupin, člani Slovenskega muzejskega društva, člani ICOM, člani ICOMOS.

NA OŠ TONETA TOMŠIČA KNEŽAK

Šolarji, starši in učitelji!

Ali ste za to, da bi šli otroci vsak dan peš v šolo ob spremstvu odrasle osebe? Takšna je namreč ideja o projektu, v katerem otroci počakajo na določeni postaji in gredo peš (Pešbus) k pouku.

Gre za idejo, da bi šolarji počakali na določenih vnaprej označenih postajališčih, kamor bi prišla odrasla oseba oziroma več njih in skupaj bi nadaljevali pot v šolo. Gre za poti, ki so od šole oddaljene okrog 15 do 30 minut hoje. Pešbus je zabaven, varen predvsem pa zdrav način prihajanja šolarjev k pouku. Cilj akcije je, da bi otroci vsak dan naredili nekaj za svoje zdravje, zanemariti pa ne gre tudi številnih koristi za okolje in starše, ki zjutraj niso več obremenjeni z razvažanjem in gnečo na cestah.

Oblika zdrave poti v šolo je del programa *Zdrav šolar*, ki ga sofinancira Ministrstvo za zdravje RS, izvaja pa ga več organizacij pod vodenjem Inštituta za politike prostora – IPoP.

Ta projekt se je za to šolsko leto na naši šoli zaključil. Izvajali smo ga dva tedna. Sodelovalo je 19 učencev z Bača in iz dela Knežaka (3. in 4. razred), enega učenca pa so starši vsako jutro iz Šembij pripeljali na Bač. Pešbusovce so spremljali starši in stari starši, ki so se prijavili kot spremljevalci – prostovoljci. Vse dni jih je na poti spremljalo lepo vreme.

Vsi so se držali pravil, ki smo jih določili na začetku projekta. Sodelujoči so bili nad takim načinom prihoda v šolo navdušeni. Upam, da se bo ta projekt nadaljeval tudi naslednje šolsko leto.

MNENJA PEŠBUSOVCEV

- Bilo mi je všeč, ker sem se nadihal/-a svežega zraka in opazoval/-a naravo.
- Razgibal/-a sem se in se počutil/-a veliko boljše.
- Družil/-a sem se s prijatelji in sošolci ter se lahko pogovarjal/-a že pred poukom.
- Spremljevalci so bili prijazni.
- Vesel/-a sem bila šampiljk na vozovnici.
- Da bi bil Pešbus obvezen za vse celo šolsko leto.
- Sem zelo navdušen/-a.

MNENJA SPREMLJEVALCEV

- So navdušeni nad projektom.
- Z veseljem so sprejeli in opravljali spremstvo.
- Podpirajo prihod v šolo peš.
- Veseli so bili, ko so videli otroke, kako klepetajo, se družijo, smejiijo in upoštevajo cestno-prometne predpise.
- Jutranja hoja je dobra tudi za njihovo zdravje.
- Pohvale pobudnikom za promocijo trajnostnega prometa in sodelujo-

čim, ki pokrivajo projekt na šoli, da so se odločili za sodelovanje pri njem in ga odlično izpeljali.

- Kljub vse večjim administrativnim oviram v smislu pridobivanja soglasij bodo samo s takimi akcijami otroci pridobili zavest o pomenu hoje, teka in kolesarjenja oziroma gibanja za zdravje.
- Učenci se naučijo samostojnosti, previdnosti na cesti.
- Manj je gneče okrog šole.
- Nujno potrebni so pločniki po Knežaku in z Bača do šole.
- V Knežaku manjka še kakšen prehod čez cesto.
- Vsi se bodo radi odzvali kot spremljevalci tudi drugo leto.

Spremljevalci na Pešbusu so bili: Nataša Tomšič Čekada, Jana Prosen Tomšič, Tadeja Zadelj, Dean Oblak, Mira Kirn, Mojca Smerdel, Miroslava Knafelc, Adrijana Širca, Helena in Peter Penko, Sandra Kastelic, Maja Kočar Škrli.

Menim, da je bilo njihovo delo odlično opravljeno. Otroci in spremljevalci so v šolo prihajali dobre volje in sproščeni. Hvala vsem za sodelovanje. Upam, da se bo ta projekt nadaljeval tudi naslednje šolsko leto. ●

Anica Prosen,
koordinatorka in vodja projekta na
osnovni šoli v Knežaku

ZAKLJUČNA PRIREDITEV OSNOVNE ŠOLE ANTONA ŽNIDERŠIČA

»Življenje ti je bilo dano, pa čeprav zavozlano. Če voljo do življenja imaš, vozle hitro razvozlaš,« je zapisala osmošolka Ana Samokec. Optimistični verzi so vabili na letošnjo zaključno prireditev, ki je potekala v začetku junija.

Z zaključno prireditvijo smo obeležili več obletnic in dogodkov minulega leta. Učenci so predstavili različne dejavnosti, s katerimi so se ukvarjali celo šolsko leto. Ravnateljica šole ga. Karmen Šepec je nagradila učence, ki so med letom dosegali najvišja priznanja na tekmovanjih iz znanja različnih predmetov.

Začeli so najmlajši, ki se učijo angleščine. Zapeli in zaplesali so s svojimi medvedki. Vsi učenci in učenke prve triade so zaplesali splet otroških ljudskih plesov. Ker letos praznujemo 200-letnico rojstva znamenitega pesnika, skladatelja in kulturnega delavca Miroslava Vilharja, smo med drugim pripravili fotografsko razstavo. Mlajši zbor šole je zapel

Vilharjevo Planinarico. Nastopila sta tudi Starejši otroški pevski zbor in Mladinski pevski zbor OŠ Antona Žnideršiča, združen s pevskim zborom Glasbene šole Ilirska Bistrica.

Literarni klub je pripravil več točk, v katerih so dekleta recitirala pesmi in prozo ter tako obeležila Cankarjevo leto. Predstavil se je Orffov orkester, ki ga obiskujejo učenci in učenke od četrtega do šestega razreda. Sledil je miks hip-hop, pop in latino skladb, na katere so zaplesale plesalke vseh razredov.

Učenci so celo leto pridno literarno ustvarjali in tako je nastalo bogato glasilo Satje, v katerem so zbrani najboljši literarni in likovni prispevki. Delček

svojega literarnega ustvarjanja so predstavili tudi četrtošolci, ki so se povezali z učenci oddelkov prilagojenega programa.

Prireditev je povezovala devetošolka Kaja Štemberger, ki je dogajanje sklenila z mislijo: »Predstavili smo vam le delček pisane preproge, ki jo vsako leto sestavljamo na Osnovni šoli Antona Žnideršiča. Pisano preprogo soustvarjamo vsi – učenci, učitelji, zaposleni in tudi vi starši z vašo podporo. Če se kdaj kakšna nit zavozla, pa jo z dobro voljo razvozlamo.« ●

Manca Muha in Maja Volk

TABOR POD ZVEZDAMI

Od torka, 12. junija 2018, do petka, 15. junija 2018, so otroci iz štirih starejših skupin (Želve, Mravljice, Muce in Krtki) iz Vrtca Jožefa Maslo Ilirska Bistrica in v okviru vrtčevskega projekta »Gozdna potepanja« igralnice v vrtcu zamenjali za travnik, gozd, jaso in zvezdnato nebo.

ličnem naravnem okolju so raziskovali gozd in travnik, spoznavali tamkajšnje živalske in rastlinske vrste, iskali skriti škratov zaklad in čudežna praprotna semena, pripravili ognjišče, zakurili ogenj in si na žerjavici sami spekli slastno večerjo. Zvečer pa so se opremljeni z naglavnimi svetilkami sprehodili skozi mračen skrivnosten gozd. Otroci so pravzaprav okušali pravo taborniško živ-

ljenje, največjo preizkušnjo in pustolovščino pa jim je ponudila sama noč, preživeta v šotorih pod zvezdnatim nebom.

Ob tej priložnosti se vzgojiteljice iskreno zahvaljujemo prijazni gesti Rodu snežniških ruševcev, ki so nam posodili šotore in nam pomagali postaviti tabor, ter vsem vaščanom Pavlice in Lovski družini Bukovca za prijazen sprejem. ●

Petra Klanšček

V teh dneh je za otroke na Pavlici potekal prvi pravi tabor v naravi. Otroci so preživeli dva dneva v naravi, spremljale pa smo jih njihove vzgojiteljice. V idi-

9. KONGRES MLADIH RAZISKOVALCEV BIOSFERNEGA OBMOČJA KRAS IN POREČJA REKE

Letošnji kongres mladih raziskovalcev Mreže šol parka Škocjanske jame je potekal v večnamenskem prostoru Osnovne šole dr. Bogomirja Magajne v Divači. Na njem smo prisluhnili predstavitvam enajstih raziskovalnih del tridesetih učencev iz šestih osnovnih šol. Za končno poslastico je poskrbela Sara Kebe iz Hiše eksperimentov s Plinologijo.

Izabela Krebelj in Zarja Kovačič Štefančič iz 3. razreda Osnovne

šole Dragotina Ketteja

Ilirska Bistrica sta pod mentorstvom Nevice Iskra preučili pogoje za razvoj in rast rastlin. »*Za uspešno rast rastline potrebujejo kisik, prst in sončno svetlobo,*« sta zaključili. Šestošolke Ana Rome, Anja Štemberger in Žana Logar iz iste šole so pod mentorstvom Tamare Urbančič in Nine Močilnikar Sedmak preučile razlike v gojenju zelenjave na prostem pod kopreno in v topli gredi. Sklenile so, da rastline, posajene v toplo gredo ali pod kopreno, zrastejo v povprečju pet dni prej kot rastline, posajene na prostem. Na podlagi meritev so ugotovile, da je tam temperatura v povprečju višja za 5 °C.

Učenka osmega razreda Osnovne šole Antona Žnidarčiča Ilirska Bistrica Špela Čekada je s svojo mamo, mentorico Katjo Čekada iz Osnovne šole Košana, beležila dnevno temperaturo in izdelovala

kvačkano odejo kot barvni stolpični grafikon temperature kraja čez leto. Nastala je »dekca« s celoletnimi meritvami, ki je široka 115 cm, dolga pa kar 285 cm.

Agnes Kresevič, Špela Čekada, Zoja Kocjan in Klemen Bergoč iz 6. in 8. razreda Osnovne šole Antona Žnidarčiča Ilirska Bistrica so pod mentorstvom Benjamine Frank in Nade Šircelj raziskovali oblake – njihov nastanek, oblike, višino na kateri se pojavijo, kdaj prinašajo dež in razloge za njihovo različno obarvanost. Priznali so, da so kljub poglobljanju vrste oblakov s težavo prepoznavali, saj hitro spreminjajo obliko, velikost in višino.

Neja Samsa, Staša Riservato in Valerija Mihalič iz 1. do 9. razreda Osnovne šole Rudija Mahniča - Brkinca Pregarje so pod mentorstvom Tanje Šuštar in Dolores Zadel opazovale vreme, merile vlago, temperaturo in zračni pritisk. Med drugim jih je zanimalo število sončnih dni v posameznem mesecu. Spoznale so, da nižja vlaga pomeni lepo vreme in med

drugim zaključile, da je med januarjem in majem na Pregarjah zelo pogosto pihalo.

Alja in Lana Celin, Nuša Fabec, Živa Iskra in Nina Uljan iz 7. razreda Osnovne šole Podgora Kuteževo so pod mentorstvom Vere Frank raziskovale uporabo deževnice v Kočaniji. V nasprotju s predvidevanji so ugotovile, da zaradi vedno bolj sušnih poletij in upada gladine reke Reke ljudje vedno bolj skrbno zbirajo deževnico in jo zlasti poleti uporabljajo za zalivanje. Učenke Nina Uljan, Manca Jaksetič, Kristina Rolih in Sara Vrh iz 7. in 8. razreda iste šole pa so pod mentorstvom Barbare Tavčar Grlj s pomočjo anketnega vprašalnika raziskovale, ali je bilo tudi pred 50. leti vreme tako ekstremno kot danes. Med svoje rezultate so zapisale, da se je vreme v tem času bistveno spremenilo. Pred 50. leti so se letni časi med seboj bolj ločili in dlje časa trajali. Tudi takrat so se pojavljale naravne katastrofe, vendar ne tako pogosto kot danes. Danes letni časi zaostajajo za najmanj dva meseca. Več je sušnih obdobj in naravnih nesreč (močna deževja in veter podirajo drevesa in odpirajo strehe; Reka večkrat poplavlja; toča skoraj vsako leto uniči kmetijske pridelke).

Že malo utrujene od vseh povzetih znanstvenih ugotovitev je naše možgančke za konec popolnoma razgibal Sara Kebe s serijo eksperimentov s plini. Uživali smo vsi – mladi in stari. Krasno je bilo, tako kot je bil krasen celoten kongres, za kar gre zahvala vsem sodelujočim. »Raziskovati pomeni videti, kar so videli vsi, in razmišljati, kar ni razmišljal nihče.« (Albert Szent-Gyorgyi, madžarsko-ameriški biokemik) ●

Darja Kranjc

OBELEŽITEV DNEVA DRŽAVNOSTI IN CANKARJEVEGA LETA TER PODELITEV SPRIČEVAL, NAGRAD IN PRIZNANJ NAJZASLUŽNEJŠIM DIJAKOM

V petek, 22. junija 2018, je na Gimnaziji Ilirska Bistrica potekala **proslava ob dnevu državnosti**, rojstnem dnevu Republike Slovenije, ki ga praznujemo 25. junija, in **obeležitev Cankarjevega leta**, saj je leto 2018 posvečeno slovenskemu pisatelju, dramatik in pesniku Ivanu Cankarju, ko se spominjamo 100-letnice njegove smrti. V okviru proslave je potekala tudi slavnostna podelitev **nagrad in priznanj Mladi upi 2018**, ki jih Gimnazija Ilirska Bistrica in Šolski center Postojna vsako leto podeljujeta najzaslužnejšim dijakom. Dijaki Gimnazije Ilirska Bistrica s samimi odličnimi zaključnimi ocenami pa so prejeli **pohvale »Zlata petica«**.

Za kulturni del proslave je poskrbel pevski zbor Gimnazije Ilirska Bistrica, ki je pod vodstvom Elene Sedmak in ob klavirski spremljavi Leona Batagelja zapel pesem Louisa Armstronga z naslovom *What a wonderful world*. Dijaka 3. letnika Luka Hreščak in Patrik Benčina sta nas spomnila na osamosvojitvena dogajanja v letih 1990 in 1991, dijakinja 1. letnika Tjaša Vičič in dijakinja 2. letnika Mia Valenčič pa sta nam obudili spomin na pomembnega slovenskega pisatelja, dramatika in pesnika Ivana Cankarja. Dijaki 1. letnika so pod budnim očesom profesorice Andreje Žužek na humoren in živoren način odigrali prizor iz črtice Ivana Cankarja *Skodelica kave*. Za zaključek

skupnega dela prireditve je pevski zbor naše šole predstavil a capella izvedbo pesmi Johna Lennona z naslovom *Imagine*. Po nastopu pevskega zbora pa so si dijaki v zadnjem delu večnamenskega prostora ogledali razstavo likovnih izdelkov, ki so jih dijaki 1. letnika pod mentorstvom profesorice Teje Logar Morano ustvarili na temo Cankarjevega leta.

Po skupnem delu, ki je vključeval kulturni program in podelitev nagrad, priznanj in pohval, so se dijaki razdelili po razredih, v katerih so jim razredniki podelili **ostala priznanja, pohvale in potrdila**. Razredniki so razdelili tudi težko pričakovana **zaključna spričevala** in dijakom zaželeli lepe počitnice. ●

IZDELKI DIJAKOV GIMNAZIJE ILIRSKA BISTRICA NA DNEVU INOVATIVNOSTI 2018

V sredo, 13. junija, je RRA Zeleni kras, Center za inovativnost in razvoj, s partnerji organiziral zdaj že tradicionalni 3. Dan inovativnosti primorsko-notranjske regije, ki je vključeval številne dogodke s področja podjetništva, inovativnosti in turizma. Na Dnevu inovativnosti so svoje izdelke predstavili tudi dijaki Gimnazije Ilirska Bistrica.

Ekipa računalniškega krožka v sestavi Tevž Sedmak in Luka Hrvatin je pod

mentorstvom Marka Amona predstavila digitalno vremensko postajo, ki v

povezavi z mikrokrmilnikom Arduinom in spletno aplikacijo meri in prikazuje zračni tlak, nadmorsko višino, temperaturo in vlažnost zraka. Z vremensko postajo so člani krožka demonstrirali oblikovanje spletne aplikacije ter programiranje omenjenega mikrokrmilnika in njegovo vsestransko uporabo.

Ekipa dijakov 3. letnika programa tehnik računalništva pa je pod mentorstvom profesorja Martina Simčiča predstavila inovativne video izdelke dijakov in ustvarjanje multimedijskih vsebin z uporabo zelenega fotografskega ozadja.

Poleg predstavitve svojih inovativnih izdelkov so imeli dijaki možnost pogovora in mreženja z lokalnimi podjetniki ter svetovanja s strani spodbujevalcev podjetništva. ●

Gimnazija Ilirska Bistrica

ČLANI KARATE KLUBA OLDERSI ZNOVA DRŽAVNI PRVAKI V VEČ KATEGORIJAH

V soboto, 9. junija, je v športni dvorani Osnovne šole Antona Žnidaršiča Ilirska Bistrica potekalo 15. Državno prvenstvo Slovenske zveze tradicionalnega karateja, na katerem so se domačini odlično odrezali.

Na tekmovanju, ki ga je organizirala Slovenska zveza tradicionalnega karateja v sodelovanju s Karate klubom Oldersi, je nastopilo kar 219 tekmovalcev iz 15 klubov, ki so izvedli 531 nastopov. Med klubi je pokal za prvo mesto osvojil KK Mi-Ki z Jesenic, sledita mu KK Grade Ljubljana in KK Oldersi. Člani Karate kluba Oldersi so se državnega prvenstva udeležili v velikem številu in kar 9-krat stali na najvišji stopnički, osvojili še 11 drugih pozicij in enkrat tekmovanje zaključili na tretjem mestu. Še posebej smo ponosni na mlade tekmovalce, ki so prvič nastopili na tako pomembnem tekmovanju, in sicer: Aneja Vida Rener, Aljaž Počkaj, Matevž Počkaj, Tjaž Fatur, Klara Knafelc, Tjaž Lenarčič, Sebastjan Prosen, Gašper Oberstar, Rebeka Mirković, Luka Seketin Primc, Leon Abram Cesar, Nejc Valenčič, Eva Pranjič, Klemen Bergoč, Emre Kamberovski, Danilo Mladenović, Rok Poljšak, David Bračko in Jože Primc.

Prvenstvo je podprla tudi Občina Ilirska Bistrica in številni podjetniki, ki razumejo športno življenje ter pomembnost kvalitetne

vzgoje otrok. Tekmovanja ne bi bilo brez prostovoljnih ur staršev in članov kluba, ki se jim na tem mestu prisrčno zahvaljujemo za njihov trud in nesebično pomoč.

V nadaljevanju objavljamo poimenske rezultate.

KATA POSAMEZNO

Rebeka OBLAK, KADETINJE – 1. mesto
Lea KRIŽMAN, STAREJŠE DEKLICE – 1. mesto
Lana KRIŽMAN, MLAJŠE DEKLICE – 1. mesto
Tibor ZADEL, MLAJŠI DEČKI – 1. mesto
Diana PENKO, MLAJŠE DEKLICE B. – 1. mesto
Gašper ZUPIN, MALČKI – 2. mesto
Lana LENARČIČ, MLAJŠE DEKLICE B. – 2. mesto
Miha VIČIČ ŠNAJDAR, STAREJŠI DEČKI – 2. mesto
Ramika KAMBEROVSKA, STAREJŠE DEKLICE – 2. mesto
Kristian VALENČIČ, STAREJŠI DEČKI B. – 2. mesto
Brina LAZAR, MLAJŠE DEKLICE – 3. mesto

KIHON IPPON KUMITE

Lana KRIŽMAN, MLAJŠE DEKLICE – 1. mesto
Lea KRIŽMAN, STAREJŠE DEKLICE – 1. mesto
Tibor ZADEL, MLAJŠI DEČKI – 2. mesto
Brina LAZAR, MLAJŠE DEKLICE – 2. mesto
Miha VIČIČ ŠNAJDAR, STAREJŠI DEČKI – 2. mesto
Kristian VALENČIČ, STAREJŠI DEČKI B. – 2. mesto

KATA EKIPNO

Tibor ZADEL, Lana KRIŽMAN, Lea KRIŽMAN, MIX – 1. mesto
Melita PENKO, Diana PENKO, Lana LENARČIČ, MLAJŠE DEKLICE – 1. mesto
Anej DONOVAN RENER, Gašper ZUPIN, Mark ZUPIN, MLAJŠI DEČKI – 2. mesto
Natali SEDMAK, Anika SEDMAK, Polona ZADNIK, MLADINKE Č. – 2. mesto ●

KK Oldersi

ROLANJE NA BISTRIŠKEM

V nedeljo, 3. junija, je v Ilirski Bistrici potekal že 6. Pokal Snežnik v slalomu na rolerjih.

Disciplina, ki iz leta v leto pridobiva na veljavi v Sloveniji, in je v evropskem merilu že na profesionalni ravni, vedno zno-va navdušuje tekmovalce iz vrst smučarskih klubov iz Slovenije in tujine.

Člani Smučarskega kluba Snežnik v okviru svojega delovanja poleg smučanja uvrščajo v svoj program tudi slalom na roler-

jih. Tekmovanje, ki se odvija na asfaltni površini med slalomskimi količki, je v Ilirsko Bistrico pritegnilo 54 tekmovalcev iz Slovenije in Italije. Tekmovanja so se poleg tekmovalcev iz domačega kluba udeležili še tekmovalke in tekmovalci iz

SK Vuzenica, SK Kanin, SK Kalič in člani zamejskega kluba iz Italije SK Devin. S progo so se pogumno spopadli tako tisti najmlajši, ki štejejo 4 leta, kot že izkušeni mladinci in masterji. V poletnih mesecih tekmovalce čakata še dve preizkušnji – ena v organizaciji SK Kanin,

druga pa v Vuzenici, ki bo štela za Slovenia open WR – Inline slalom na rolerjih – World Ranking Race. ●

Maja Uljan

11. BISTRŠKI TEK IN 2. MILANJA TRAIL

Tek v neokrnjeni naravi, ko sočasno občutiš lepoto, svobodo in se kljub merjenju časa ta na trenutke ustavi ..., ko za marsikoga to ni več zgolj tekmovanje ampak pravo tekaško doživetje.

Neokrnjena narava Volovje rebri, Velike Milanje in Kozleka ponuja pravo tekaško avanturo. S startom in ciljem na Črnih njivah nad Ilirsko Bistrico so različno zahtevnim tekačem na voljo tri trase, ki se sprva skupaj vzpnejo, potem pa se 17- in 31-kilometrski trail različici strmo vzpneta na najvišjo točko (Velika Milanja, 1099 metrov). Kljub temu da je ponudba tekaških prireditev vedno večja, je letošnja druga junijska sobota privabila številne ljubitelje teka prav k nam v Ilirsko Bistrico, kjer smo organizirali že 11. Bistrški tek in 2. Milanja trail. Prireditve, ki združuje dva pokala – Primorske pokalne teke in Notranjski tekaški pokal – se je udeležilo 227 tekačev ter 116 otrok in mladine. Poleg tekačev se je na Črnih njivah zbralo veliko navijačev in spremljevalcev. Tudi zanje je bilo poskrbljeno, saj je dogajanje na prizorišču popestrila ponudba ZD Ilirska Bistrica z merjenjem telesne sestave. Za otroke pa smo pripravili poseben animacijski program.

Na 9,7-kilometrsko razdaljo 11. Bistrškega teka se je podalo 40 tekačic in 63 tekačev. Na razgibani trasi pod slemenom Milanje z 216 metri skupnih vzponov je bila najhitrejša veteranka Sergeja Li-

pušček (42:43). Med tekači je s progo najhitreje opravil mladinec Jaka Grže (37:47).

2. Milanja traila se je na 17-kilometrski razdalji udeležilo 31 tekačic in 28 tekačev. Na zahtevnejšo, 31-kilometrsko traso, pa se je podalo 20 tekačic in 45 tekačev. 17-kilometrsko progo s 550 metri vzponov je najhitreje pretekla Ana Radivo, ki je postavila nov rekord (1:33:38). Tudi prvi zasledovalci si nista vzeli prav veliko časa za lepe razglede, saj sta pritekli v cilj kmalu za zmagovalko. Med moškimi je letos ponovno zmagal Gašper Bregar, ki je bil s časom 1:11:30 neulovljiv. Na 31-kilometrski progi je zmagal Simon Strnad (2:38:48), ki je v cilj pritekel nasmejan in prav nič utrujen. Med dekletki pa je bila najhitrejša Katarina Ferlin (3:06:42).

Otroških in mladinskih tekov se je udeležilo 116 otrok. Najmlajši so se preizkusili v Ciciteku, razigranem in domiselnem tekaškem poligonu, ki najmlajše popelje v svet športne igre, druženja in teka.

Organizatorji teka in prostovoljci so se tudi letos zelo izkazali. Prostovoljci ob progi so potrpežljivo počakali na vse te-

kače in jih spodbujali. Na progi in na cilju so tekače pričakali napitki in sadje. Za malico smo ponudili golaž s polento in bobiče. Na prireditvi je bila na voljo tudi maserka, ki je poskrbela za sproščanje utrujenih mišic.

Za uspešno izpeljano tekaško prireditev se zahvaljujemo vsem članom Tekaaškega društva Bistrce in drugim prostovoljcem (pri pripravi in izvedbi jih je sodelovalo 75), donatorjem in sponzorjem, brez katerih prireditev ne bi bila tako uspešno izpeljana.

Vse podrobnosti o teku, rezultate in foto galerijo si lahko ogledate na www.tdbi-strc.org ali na www.milanjatrail.eu.

Vabljeni, da se nam drugo leto pridružite tudi vi in stečete v korak s prvinsko naravo! ●

Manica Radivo, Tekaaško društvo Bistrce

PUME ODLIČNE V AVSTRIJI

V soboto, 9. maja 2018, so Pume iz ŠD Freia iz Ilirske Bistrice tekmovali na mednarodnem tekmovanju Austrian International Open 2018.

Na omenjenem tekmovanju so se plesalke predstavile v treh kategorijah. Pom in jazz plesni par Eva Česnik in Klavdija Ujčić sta osvojila dve 2. mesti. Pom plesni par Jasmina Arslanović in Katarina

Šlosar sta bili 4., članska jazz skupina v sestavi: Janja Raspor, Klavdija Ujčić, Eva Česnik, Karin Ujčić, Tina Gustinčič, Kaja

Šircelj, Megi Smerdelj, Katarina Šlosar in Jasmina Arslanović pa je osvojila 1. mesto. Plesalke trenirajo pod vodstvom Kristine Prosen in Janje Raspor.

Pume se zahvaljujejo vsem, ki so jim v sezoni 2017/2018, kakorkoli pomagali. ●

Kristina Prosen

USPEH BISTRIČANOV V MESTU BURJE

V Ajdovščini se je zaključil 7. mednarodni nogometni turnir. V štirih tekmovalnih dneh v zadnjih dveh vikendih meseca maja so se predstavili mladi nogometaši iz treh držav, in sicer Slovenije, Italije in Hrvaške. Med sodelujočimi so bili tudi nogometaši iz ND Bistrca.

Prvi tekmovalni vikend so na vrsto prišle selekcije: U7, U8 in U9. V soboto so svoje nogometne veščine prikazali člani selekcije U9. Po uspešno odigranih tekmah v predtekmovalni skupini so kljub borbeni igri morali v četrtfinalu priznati premoč domačinom iz ND Primorje.

Naslednji dan so prišli na vrsto člani selekcij U7 in U8. Prvi so se z borbeno igro dobro upirali tekmečem, vendar jim ni uspelo preboj iz skupine v zaključni del turnirja. To pa je uspelo selekciji U8 ND Bistrca, ki je po zmagah proti OŠ Olimpija, ND Primorje ter NK Brinje Grosuplje v skupini osvojila prvo mesto in se v četrtfinalu pomerila z NK Vipava ter ga ugnala z izidom 4 : 0. V polfinalu pa je zmanjkalo nekaj športne sreče in fantje so morali priznati premoč ekipi NK Olimpija. Na koncu so osvojili 4. mesto, ki v družbi »velikih« klubov ni zanemarljivo.

Zadnji tekmovalni dan so se na igriščih dobro obiskane stadiona v Ajdovščini pomerili še člani selekcije U11. Tako kot

njihovi mlajši kolegi so se tudi oni izkazali s spretno igro, ampak jim kaj več kot nastopanje v skupini, ni bilo namenjeno.

O igri mladih nogometašev smo povprašali predsednika ND Bistrca, Andreja Franka, ki je povedal: »Kar se tiče organizacije in gostoljubja v Ajdovščini smo več kot zadovoljni. Glede igre smo zadovoljni tako uprava kot trenerji, ki trenirajo naše najmlajše.« Vodja domače nogometne šole ND Primorje, Uroš Pintar, je po končanem turnirju povedal:

»Vse ekipe, ki so bile udeležene turnirja, so nas presenetile s kvaliteto in borbeno igro. Upam, da se naslednje leto ponovno snidemo na katerem izmed primorskih nogometnih igrišč.«

V ND Bistrca so z rezultati svojih selekcij več kot zadovoljni, saj so v času obstoja odigrali že lepo število turnirjev in prijateljskih tekem ter z njimi dokazali, da se lahko kosajo tudi z velikimi imeni iz nogometnih ustanov v Sloveniji in v tujini. ●

Petar Nikolić

USPEŠNO TEKMOVANJE V ATLETIKI

Atletika je z bogastvom temeljnih gibalnih veščin vedno kraljica športov. Sestavljajo jo najbolj naravne oblike gibanja, kot so: tek, skoki, meti – veščine, ki se jih je človek najprej naučil. To so veščine, ki so temeljni gradniki zdravja in zdravega življenja za vse ljudi – tudi za osebe s posebnimi potrebami – ki z gibanjem ohranjajo samostojnost, z napredkom in morebitnimi športnimi uspehi pa gradijo tudi pozitivno samopodobo.

17. maja je na Osnovni šoli Antona Žnideršiča v Ilirski Bistrici potekalo 49. regijsko športno tekmovanje v atletiki prilagojenega programa z nižjim izobrazbenim standardom. Udeležilo se ga je sedem šol

– poleg naše še OŠ France-
ta Bevka Tolmin,
OŠ Kozara Nova Go-
rica, OŠ Danila Lokarja Ajdovščina, OŠ
Miroslava Vilharja Postojna, CUEDV
Strunjan in OŠ Idrija. Naši atleti so se po-
merili v šestih disciplinah – teku na 60 m,
300 m in 1000 m, v skoku v daljino, viši-
no in metu vortexa. Razdeljeni so bili v
štiri kategorije: mlajši dečki, mlajše dekli-
ce, starejši dečki in starejše deklice. Imeli
smo vremensko in tekmovalno pester
dan, v katerem so se vsi udeleženci ma-
ksimalno potrudili. Nekateri so prema-
gali sami sebe in izboljšali rezultat, naju-

spešnejši pa so dosegli medalje. Na naši šoli so to bili: Štefan-
čič Sabina (srebrna medalja
v teku na 1000 m starejše
deklice, bronasta medalja
v skoku v višino za starejše
deklice), Prosen Jana (tek
na 1000 m starejše deklice) in
Mujakić Larisa (met vortexa za
mlajše deklice). Dan smo zaključili
z razglasitvijo zmagovalca, kar je postala
OŠ Kozara iz Nove Gorice, ki ji iskreno
čestitamo.

Da pa nihče ni odšel domov praznih rok,
so poskrbeli naši sponzorji, ki se jim is-
kreno zahvaljujemo. Pohvalili in zahvalili
bi se radi tudi vsem sodnikom, športnim
učiteljem in tistim, ki so kakorkoli poma-
gali, da smo uspešno izvedli tekmovanje,
ki bo našim učencem ostalo v spominu
ne samo kot tekmovanje ampak tudi kot
prijetno druženje. ●

Darinka Gržina

POLETJE V BISTRICI IN NA PREMU

26. junij–6. julij	Poletje z nami – športne in družabne igre, Otroške zabave in animacija, daljši termin od 8.00 do 15.00, krajši termin od 9.00 do 11.30
7. julij ob 19.00	Otvoritev razstave umetniških del, ki so nastala na mednarodni koloniji <i>Umetniki za karitas</i> , Galerija Doma na Vidmu
7. julij ob 20.00	Literarno-glasbeni večer <i>Poletnice</i> , atrij Doma na Vidmu
10. julij	Kulturne počitnice na Zelenem krasu, grad Prem
14. julij ob 21.00	Rudi Bučar in Istrabend, grad Prem, v primeru dežja Dom na Vidmu
20. julij ob 21.00	Kino pod zvezdami, atrij Doma na Vidmu
27. julij	10. Shod na Baču, Plavi orkestar
28. julij	10. Shod na Baču, Ansambel Šembidci
10. avgust od 18.00 dalje	Shod v Knežaku, otroške delavnice, Lisjaki
10. avgust ob 19.00	Otvoritev fotografske razstave Bistričana Jožeta Simoniča, Galerija Doma na Vidmu
10. avgust ob 21.00	Tinkara Kovač, grad Prem, v primeru dežja Dom na Vidmu
11. avgust od 16.00 dalje	Shod v Knežaku, turnir v škrebanju, otroške delavnice, Dejan Vunjak in Brendijeve Barabe
17. avgust ob 17.00	<i>Dobimo se na Placu</i> , Ilirska Bistrica, v primeru dežja odpade
25. avgust ob 19.00	Cankar strip – gledališko stripovski performans, Dom na Vidmu
31. avgust–2. september	Gorsko-hitrostna dirka Petrol Ilirska Bistrica
31. avgust–2. september	19. MOTO SREČANJE, Hladno pivo, Vrbica, Feistritz BBK

Spomini so kot iskre,
ki pod pepelom tlijo,
a ko jih razgrneš,
vedno znova zažarijo.

(J. W. Goethe)

V SPOMIN

HERMINA DEKLEVA,

rojena Gerdevič

Leto dni je minilo, odkar si se poslovila.

Pogrešamo te!

Mož s hčerami

*Pojdem, ko pride moj maj,
pojdem na rožne poljane,
kjer najdem vse svoje
zbrane od včeraj
in kdo ve od kdaj.*

(T. Kuntner)

ZAHVALA

Konec meseca maja se je poslovila pomlad z njo pa tudi naša draga mama, ljubljena žena, nona in pranona

EMA HRVATIN,

rojena Kresevič, s Staroda (13. 9. 1941–28. 5. 2018)

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, vaščanom Staroda in sodelavcem za vso pomoč in podporo v težkih trenutkih bolezni in slovesa.

Posebna zahvala dr. Mariji Pejčković, sestri Julijani, patronažni sestri Mateji in celotnemu osebju ZD Ilirska Bistrica. Iskrena hvala dr. Urški Bokal, dr. Mariji Vidmar Skoblar in celotnemu osebju OI Ljubljana, velika hvala gospe Jelki Tomc. Iskrena hvala vsem prijateljem v Hiši Ljubhospic in patru Silvu Šinkovcu.

Hvala g. dekanu Alojzu Milharčiču za opravljeno pogrebno slovesnost, gospodu Vladu in njegovim pevcem za odpete pesmi in gospe Marjetki za prebrane poslovilne besede. Hvala tudi JP Komunala Ilirska Bistrica.

Hvala vam, ker ste izrazili sožalje, darovali cvetje in sveče, nam stisnili roko, namenili besede tolažbe in tople objeme. Hvala vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti in jo boste ohranili v lepem spominu.

Družina Hrvatin
Starod, maj 2018

NAGRADNA KRIŽANKA BISTRIŠKIH ODMEVOV

						MORSKA RIBA, KI SE S PRISESKOM NA ZGORNJI STRANI GLAVE PRISESA NA VEČJE RIBE	ŽAREČA TEKOČA SNOV IZ VULKANA	PLIN VISOKO V OZRAČJU, O ₃	ŠPELA PRETNAR	LASTNIK ALI VOZNIK ČOLNA	MISS SLOVENIJE LETA 2006 MULEJ	NEUREJENO STANJE	DELOVNA SKUPINA
						VELIKOST PLOSKVE, POVRŠINA							
						PODOLŽNA ODPRTINA OBLAČILA							
						IGRALEC BAN			ZELENI DEL RASTLINE				
AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	ENOSTAVNOST, LAHKOTA	NARAMKA Z OZNAKO ČINA NA UNIFORMI	ČRN PRAH V DIMNIKU	MOŠKA POSTAVA Z ROKAMI V MOLITVI	ŠTEVILO 2, DVA								
					TINA TURNER			VELIKA AVSTRALSKA PTICA	KIRSTIE ALLEY HITROST POTEKA, DOGAJANJA		LINDSEY VONN		
AFRIŠKA DRŽAVA						PASJA BOMBICA GLAVNA, NAJVEČJA ARTERIJA					DIAPROJEKTOR		AVSTRALSKI PLAVALLEC THORPE
NAJEMNO TURISTIČNO STANOVANJE							PREDSTOJNIK MERJE VALENTIN AREH			UGANDSKI DIKTATOR AMIN			
PREMIKANJE PEŠ					NOVOST					PEVKA KEUC MOČAN TROPSKI VIHAR			
SLADKOVODNA RIBA Z VELIKO GLAVO					PISANA TROPSKA PAPIGA			RAHLO SPANJE					
					IGRALEC MULEJ			PTIČ					
ODISEAS ELITIS			NAJVEČJA JADRANSKA LUKA DEL TELES				DRUGI DEL STAVČNE PERIODE MANEKENKA CAMPBELL					PRIPRAVA ZA TELEVI. ZJUSKO PREDVAJANJE FILMOV	DRAGOCENO KRZNO KODRASTIH OVC
ŠTEVILO 100				AUDIJEV KARAVAN				DELEŽ, KOLIČINA DOLGO-TRAJEN DEŽ					
				PRODAJNI IZDELEK									
NAŠA MISS LETA 2016 (MAJA)							VERDIJEVA OPERA			KUŽA			
										BOSANSKI RAPER MAAJKA			
POMOČ: ANI MER ORANT POREK	PRIHOD V PROSTOR	AVSTRIJSKI NOVEC ZA PET KRAJCARJEV LATA, LETEV					ŠTEVILKE V REDOVNICI MORALNA NAČELA				LILIAN THURAM		
											ASPEKT		
KORUŽNI STORŽ, LAT					GOZDNA RASTLINA Z VONJEM PO ČESNU					VRATA, DURI MADRIDSKI NOGOMETNI KLUB			
SANKE					OČKA, ATEK JUŽNO-AMERIŠKA KUKAVICA			NAŠ TRIO TENORISTOV NAŠA POPEVKARICA (MAJDA)					
TONE TISELJ			ZLATO JABOLKO				STARORIMSKI POZDRAV			IZDIH, DAH			
			SERGEJ VERČ							VASILJ IVANČUK			
BRAT SLAVKA AVSENIKA (VILKO)							RJAVA BARVA						
ŠALJIVA, BURKASTA FIGURA							VELIKO TROBILO						

Geslo nagradne križanke pošljite na naslov: **Bistriški odmevi, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica** s pripisom »Nagradna križanka«, **najkasneje do 10. avgusta 2018.**

Planinski dom na Sviščakih poklanja 3 nagrade:

1. nagrada: golaž z njoki in sladica za dve osebi | 2. nagrada: golaž z njoki za dve osebi | 3. nagrada: sladica za dve osebi

Geslo prejšnje križanke: **GOSTILNA ERNA.** Izžrebali smo tri nagrajence:

1. MEŠANO MESO S PRILOGO ZA DVE OSEBI prejme **ELDA MEŽNAR**, Koseze 49, 6250 Ilirska Bistrica,
2. NJOKE Z GOLAŽEM ZA DVE OSEBI prejme **VANDA UJČIČ**, Jasen 6, 6250 Ilirska Bistrica,
3. SLADICO ZA DVE OSEBI prejme **RUDOLF JAKSETIČ**, Trpčane 42, 6250 Ilirska Bistrica.